

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy héra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy héra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
8-hasábos petit sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyilvánt. sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Péntek, márczius 9.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Volt egyszer**
- A kartellek.**
- Ugron támad — Ugron bánja.**
- A transzváli háború.**
- A polgármester jubileuma.**
- Fluck Márta — nem bűnös.**
- A Theatre Francaise legett.**
- Lapszerkesztők véres párbaja.**
- Megint sikasztottak.**
- Schreibert letartóztattak.**
- Tárcsa: A világtalan. Irta: Maurice Montégut.**
- Regény-Csarnok: Egy orvos életéből. Irta: Hevessi Jenő.**

Volt egyszer

Arad, márczius 8.

Volt egyszer egy Ugron Gábor, a magyar parlamenti élet egy kimagasló alakja, a Rabonbánok utódja, ki vihart verő ékeszólásával, sokat fitogtatott hazaszeretetével és tüzet hányó lelkesedésével, a székyel vér hevével a magyar parlamentárizmus életében kimagasló szerepet ígért játszani.

Volt egyszer, hol nem volt, a Királyhágon is tul egy Ugron Gábor, aki végig gázolt a közélet minden mocsarán és mint tűz, mint vihar belékapaszkodott a fellegekbe.

Volt — volt — de a végzet gyorsan halad utján, ledöntötte Ugron bálvány-szobrát, a porba döntötte, megsemmisítette.

Hogyan? Hát a nép imádott, féltett

félistene nem lett volna más, mint kinek eszméi, elhatározásai, cselekedetei, politikai hitvallása nem kristálytisza forrásból merítették erejüket és tartalmukat? Hát lehetséges az, hogy az, aki építeni, fejleszteni, tisztítani akarta az ország presztigét, a parlament méltóságát és tekintélyét, az egy törekeny fabáb volt csupán? Sajnos! lehullott az ország szeméről a hályog és hamisítatlan, kétségtelen tisztaságában látszik most már mindaz, ami Ugron politikai egyéniségében rejlett. Nem akarta hinni senki, hogy a zománcz alatt oly durva anyag rejlik, hogy a nagyhangú szavak csak eltakarni akarták azon intenziókat, melyek politikai életében a pártvezért vezették. Nem akarták hinni még a politikai ellenfelek sem, hogy épen Ugron Gábor volna az a gyászos alak, aki mefisztói számítással egy ország becsületén csorbát akar ütni.

Most már világos, hogy miért kellett a függetlenségi párt kebelében megbomlani az egyetértésnek, az összetartozandóságnak, miért kellett bomlasztani a politikai partprogramot. — Világos, hogy miért vonult be nagyhangú hasznossági és okossági elvből a delegációba, miért kellett az az ellenőrzés a közügyek elintézésénél és miért nem volt megbízható a közjogi alapon álló pártok működése ezen a téren.

Mindabban, amiről most a lepel lehullott, egyedül Ugronnak van része és csak mély sajnálkozás töltheti el a ke-

leket, hogy egy magyar ember ebben az irányban tévedhetett el.

A Vaterland hirhett cikke azonban a sajnálkozást kisebbíteni volna alkalmas, mert ha egy magyar államférfiu és politikus, akinek rendelkezésére áll a saját sajtója, előtte áll a parlament ülésterme, a politikai értekezletek gyűlhelye, egy szóval rendelkezésére áll száz és száz módja annak, hogy az uralkodó politikai irányzatot bírálja, elítélje és stigmatizálja, ha — mondjuk — egy magyar politikus a névtelenség köntösébe bujva, mint egy csempész Bécsbe szalad és az ottani kamarilla kedvében járva, alaptalan, gyalázkodó árulást követett el hazája és nemzete ellen, az nem számíthat többé sem a parlament, sem az ország sajnálkozására, az olyan ember eljátszotta kisedded játékait és véle leszámolt a közvélemény.

Volt egyszer egy Ugron Gábor

r. k.

A kartellek.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, márczius 8.

A kereskedelmi költségvetést tárgyalta mai ülésén tovább a képviselőház. A máskor oly fontos téma nem érdekelt ma senkit. Mindenki arra volt kíváncsi, lesz-e zárt ülés s ha lesz, mi fog ott történni?

Izgalommal, várakozással volt teli a levegő, amint nagy viharok előtt szokott. Közben a füg-

TÁRCZA.

A világtalan.

Irta: Maurice Montégut.
(Francziából.)

Tizenkilencz éves szelid leány volt e vak. Vakon jött a világra. Az ő csodálatosan szép és tiszta szemei sohasem érezték a világosság verőfényes csillogását, soha, csak egy perczre sem tapasztalták a tárgyak külső alakját. Az ő örök éjszakájában színekről, életről semmit sem tudott.

Méla gyermek volt, mint mindazon lények kik érdemtellenül nagyon szerencsétlen életre vannak kárkozottatva. Családja tagjai Szegény Máriának hívták. Voltak fivérei és testvérei, a kiknek ép szemük és vidám kedélyük volt; gyöngéd szeretettel ragaszkodtak ezek hozzá testi hibája daczára, de ha játszottak, magára hagyták őt, mert gyermekes tréfáikat nem tudta megérteni.

Midőn nagyobb lett és hajadonná sarjadt, méla hangulata folytonos szomorúságba ment át. Mindinkább elmerült semmire sem használó szemeinek titokzatos sötétségébe és csak ritkán hallatott egy-egy szót. Hosszu órák során ült mozdulatlanul egy nagy karosszékben és magában elmerülve sokszor gondolkozott arról, hogy miért is van ő a világon; de kérdéseire sohasem kapott feleletet.

Aztán eljött az idő, midőn testvérei férj-

hezmentek és a szülei házat férjeik karján elhagyták. Testvéreit nemsokára követték fivérei is: vagy katonának álltak vagy ők is belékerültek az élet zajos vásárlójába. Csak a Szegény Mária maradt az élemedett szülők mellett.

Mostanáig legalább kissé vidámmá tette számára az életet testvéreinek zaja. A bizalmas hangok megörvendeztették, mert dolgokról beszéltek neki, mik neki örök titok maradtak, de legalább közelébe hozták a világot, a mit ő nem ismert; szóval ők táplálták a kevés életkedvet, mely még benne lakozott. Azután lassan, lassan ez is kihalt belőle. Atyja és anyja öregek voltak; az élet gondjai kimerítették őket és a ház csakhamar csendes, szomorú lett.

A kételyek mindinkább gyökeret vertek a szegény vak szívében és remegett, ha a jövőre gondolt. Ifjusága el fog tűnni, szülei sirba szállanak s akkor ő egyedül fog maradni világtalanul, az egész világtól elhagyatva.

Ez időtől fogva egész lényé szomorubb lett, alig hagyta el karosszékét, egész nap ott ült s aranyhaju fejcskóját halvány kezeire támasztva, kietlen gondolatain csüggött.

De egy napon két új hang hatott füleire. Két ismeretlen személy zavarta meg a ház csendes magányát. Ezen ismeretlenek nyugtalanították. Mit akarnak? Miért jöttek? Mi érdek vezette őket ide? Egy napon édes anyja így szólt hozzá:

— Kedves gyermekem, örvendj, mert váratlan szerencse ért téged. Szomorú bajod daczára,

mely téged örök egyedüllétre látszott kárhözhatni, két nemesszivü ember szeretetreméltót talált kedves arczodon. Mint előbb testvéreidét, úgy kéri a te kezdetet is, mert szeretnek téged, még pedig ketten egyszerre. Válassz! Az egyik János, 25 éves, szép ember; jó viszonyok között el és méltó hozzád. Mindenkitől tisztelt ember ő, a kiért még a legbüszkébb is megirigyelhetne. A másik nem oly fiatal, sőt nem is nevezhető többé fiatalnak, csaknem 40 éves. Megvannak mindazon jótulajdonságai, biztos állása van, de nem nyujthatja az ifjuság csalfa álmait; ő már tapasztalt férfi. Ezt Emilnek hívják. S mindkettőnek csak az a kívánsága, hogy a sors igazságtalanságát ismét jóvá tegyék és téged biztos kézzel azon utra vezessenek, a melyen a boldogság érhető el. Nemsokára visszajönnek. Hallgasd meg őket figyelmesen s add annak kezdetet, a kit szived választ; mindketten nemes jelleműek s ha választasz is, választásod semmiesetre sem lehet rossz.

Igy szólt az anya elégedett hangon világtalan leánya nagy bámulatára, a ki elvesztettnek hitte magát s im váratlanul megmenekül. Borus szívvel várta Szegény Mária az ő két megszabadítóját.

Először János jött. Életkorának merészségével huzódott közel a karosszékhez, megfogta a világtalan halvány kezét és így szólt:

— Szegény Mária! Ha tudnád, mennyire szomorít engem ezen név és mily szívesen változtatnám mássá. Ha akarod és igenlő szavaddal

gő afféreket tárgyalták a folyosón s persze, ma is sok szó esett a zabszállító Ugron-ról.

A mi a zárt ülésen történt, arról alább külön cikkben számolunk be. A kereskedelmi költségvetés tárgyalásának mai vitája ez volt:

Az ülés megnyitása.

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Hegedüs Sándor, Fejérváry Géza báró és Cseh Ervin miniszterek.

A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik. Madarász József a zala-apáti iskola tárgyában sürgős interpellációt jegyzett be.

A kereskedelmi költségvetés.

Polónyi Géza: Azt kérdezi a kereskedelmi minisztertől, hogy miként áll az önálló vám-tariffa kérdése? Elesen kikel a kartellek ellen, a melyet mindig csupán a fogyasztó közönség kizsákmányolására használnak ki. A magyar ipart megteremteni mindaddig nem lehet, a mig az osztrák gyárosoknak oly nagy kedvezményeket adunk. Ez lehetetlen állapot, épen a magyar gyárosoknak kellene az eddigieknél is sokkal nagyobb kedvezményeket adni. De ez talán mellékes is, — a közös vámterület mellett. Végre is be kell látni a kormányt, hogy a közös vámterület mellett hazai ipart csinálni nem lehet. Az önálló vámterületet mielőbb fel kell állítani. (Helyeslés a szélbalon.)

Ugy értesült, hogy a kereskedelmi miniszter hajógyárat akar felállítani.

Boda Vilmos: Isten mentsen meg!

Polónyi Géza: Isten mentsen meg attól, hogy erre azt kelljen mondani, isten mentsen meg attól. (Zaj.) Igenis, helyesebb, ha ez megtörténik, de akkor sem külpolitikai célokra akarná a hajókat felhasználtatni, hanem első sorban egy gyári ipar előmozdítására. Mindaddig, a mig az önálló vámterületet fel nem állítják, a költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

Sághy Gyula: A gazdasági érdekeket védi, anélkül, hogy a helyes kereskedelmi politikának ellene volna. De a szédelgések ellen a leghatározottabban a legerélyesebb intézkedések barátja. Ezek a szédelgők tették tönkre a magyar borok hírét. Temérdek hamisított bort szállítottak külföldre, a hol a magyar bornak hitelét lerontották. A malomipar hanyatlásának okait fejtegetve helyesli az őrlési forgalom megszüntetését, mert az őrlési forgalom kárára volt a magyar gazdaközönségnek. A kartellek tekintetében gróf Serényi álláspontját foglalja el, a mely szerint vannak egészséges és inmorális

kartellek. A magyar ipar előmozdítását és fejlesztését szintén a szíven viseli és örömmel üdvözli e téren a kereskedelmi minisztert programja és tervei tekintetében. A költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

A vitát holnap folytatják.

TAVIRATOK.

Dinamitmérőnyelvek Párisban.

Páris, márcz. 8. (Saját tud. távirata.)

Tegnap este a Citében Picard kiállítási főbiztos háza előtt a Rue Vaneau egy kanóczczal és taplóval ellátott dobozt találtak.

Páris, márcz. 3. (Saj. tud. távirata.)

Tegnap este a Rue Richard le noir egyik magánházának előcsarnokában felrobbant egy petárda és összetört néhány ablaküveget. A dolognak nem tulajdonítanak nagyobb jelentőséget.

Török dolgok.

Konstantinápoly, márcz. 8. (Saj. t. táv.)

Az Agence de Constantinople hivatalos forrásból szerzett értesülés alapján konstatálja, hogy a legutóbbt prizrendi eseményeknek nincs akkora jelentőségük, mint a minőt az európai sajtó egy része nekik tulajdonít. Merőben helyi természetű, minden politikai színezet nélkül való ügyekről van szó, a melyek különben már a békés rendezés útján vannak.

Ugron támad — Ugron bánja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 8.

Rakovszky István megtette tehát azt a baráti szivességet Ugronnak, hogy a Bánffy báró ellen forgalomba hozott galád ragalmak tárgyalása végett zárt ülést kért. Mert hogy ez a zárt ülés Ugronnak akart fegyvere lenni arra, hogy a maga szeny-

nyeséről elterelje a figyelmet, az kezdetől fogva nyilvánvaló volt. A fegyver azonban visszafelé sült el: ezen az ülésen meg konditották Ugronnak a lélekharangot.

Beismerte Ugron, hogy a Vaterland gyalázatos cikkét ő írta. Ime, már nem csak alázatos folyamodásokat ír Gabriel von Ugron németül, hanem a hadügyminiszterrel való üzleti ügyeit leplezendő, cikkeket is ír németül.

Bizony jó volt ennek okából az osztrák néppárthoz fordulnia s a becsületes magyar szót megkímélni attól, hogy ilyen rágalmak kifejezőjévé kényszeredjék.

A zárt ülésen Széll Kálmán, Fejérváry Géza báró, Gajári Ödön nyiltan megczáfolták Ugron rágalmaikat; igazolták, hogy nem volt 1898-ban választási alap, annál kevésbé jött külföldről, vagy akár Ausztriából (az ellenzék ma egyszerre esodálatosképen nem akarta Ausztriát külföldnek tekinteni) pénz; a rendelkezési alap pedig havi részletekben utalványoztatván, nem is lehetett Bánffy kezében.

Ugron ezek daczára is fentartotta a rágalmaikat. A képviselőház nagy többsége felelt erre avval a megvető zugással:

— Lőjje föbe magát, de ne mosakodjék ily csufosan!

Rohonczy Gedeon is tanitást adott Ugronnak a korrektségből; az a Rohonczy, a ki Bánffy ellen erősen támadott, de becsületességét kétségbe nem vonhatta soha. — Enyhén szól, a mikor kijelentette, hogy Ugron eljárása inkorrekt. — Ugyanezt Fejérváry báró is szemébe vágta Ugronnak.

— Ugront nem tartom korrekt embernek!

Ezek voltak a mai zárt ülés utolsó szavai. Visszhangja két ~~emlék~~ az egész országban. Amit fegyverül Bánffy báró ellen szegezett a zabkereskedő menydörgőmasina, visszafelé sült el, s őt magát vágta földhöz. Ugron máttól halott ember, — kiharangozták az ország házából.

Ugron támad — Ugron bánja!

boldoggá tesz, nemsokára mint „Boldog Mária”-ról fognak rólad beszélni. Szeretlek. Te, kedves gyermek, a ki a tiokrót, az asszonyok e bizalmasát nem ismered, nem tudod, mily szép vagy te, s mily bájosak, mily kedvesek a te világtalan szemeid bársonyos szempilláiddal. Szeretlek oly forrón, a mint egy férfiszív csak szeretni tud. Ha engem választasz és gyöngéd kezeckéidet az én erős vállaimra támasztod, vezetőd leszek az egész életem át. Elmesélem majd neked a világ minden nagyszerűségét, a mit te nem ismersz, beszélek neked a verőfényes égről, a szép színekről és a mi életünk-ről itt e földön; és mindezt oly türelmesen, oly igazán és oly szemléletesen, hogy az én szemeimen át nemsokára úgy fogsz látni, mint a többi nők. És ha este a nap leszáll, s a látóhatárt lángokba borítja, mint egy tüztenger, oly valóságban fogom neked a színpompát ecsetelni, hogy éppen oly gyönyörrel fogod élvezhetni, mint én.

— Oh, a nap! — mondá szomoruan Mária.

— Le fogom festeni neked a felkelő holdat, a mint ezüstös fényével csendes nyári éjszakákon az erdős-mezős vidéket oly szeliden kedvessé teszi.

— Oh, — válaszolá Mária, szerencsétlenségét még fájdalmasabban érezve. Oh igen, az erdőt, a holdat, a nyári éjszakákat!

Egy könyösepp gyöngyözött végig szempilláin.

De szavaitól fellelkesülten nem látta az a fiatal ember és folytatta.

— Le fogom írni neked a városok lőtásfutását, forgalmát, a hatalmas gyárak élénkségét munkásainak ezreivel; elébed tárom a nyüzsgő kikötőket számos hajóival, melyek a

hullámokon himbálóznak, mind, mind, hogy regismerk egész valóságában azt az életet, melytől eddig elváltál zárva.

— Oh az élet! — sóhajtott a világtalan és könyecseppek futottak végig arcán.

— Részt fogsz venni mindenben a világon, mindenben, a mi előtted eddig ismeretlen volt. Az én szemeim lesznek a te szemeid, az én lelkem a te lelked, a mi sziveink egygyé lesznek.

Szegény Mária sirt; nem akart felelni és János a fogadtatástól meglepetten visszavonult.

Másnap jött Emil. Ő nem ragadta meg a világtalan halavány kezét. Halk hangon beszélt, öntudattal és ezeket mondá:

— Kisasszony, az a mit ön kimondhatlan szerencsétlenségnek gondol, talán szerencse önre nézve. Ön nem látja az életet, de higgye meg nekem, hogy néha szomorú és rut dolog az élet. Több fájdalmat hoz nekünk, mint örömet és az igazságszerető emberek bizony nagyon gyakran irtózáttal fordítják el szemüket a látványtól, mit az élet nyújt. Mondták önnek, én szeretem önt. Ha kezét az enyémbe fogja tenni és odaadó férjéül választ, sohasem beszélek önnek a külvilágról. Mert a világ olyan, a milyen: semmi módon sem kívánatos, két olyan lélek iránt pedig, kik a világtól egymásba menekültek s a kik egymást csak az érzelem által értik meg, mindig közönyös. Az órák, melyeket a szív szavai töltenek be, sohasem lesznek rövidek.

Azt is mondották önnek, hogy én nem vagyok többé ifju. Engem az élet már meghánytvetett s én ismerem őt minden titkaiban. Az ön oldala mellett boldogan pihenném ki a vi-

lág gondjait. Elfelejténem, amit láttam és átéltem. Azt sem fogom megkísérteni, hogy felvilágosítsam az emberek ügyeiről; mert, a mi engem önben mindenekelőtt elbájol, nem más, mint az ön mély tapasztalatlansága a világról. Ön nem tud semmit, ezért ön boldog. A tudás, kétségkívül nagyon keserű. Azok, a kik legtöbbet tudnak, nagyon gyakran a legboldogtalanabb emberek. Nem fogom fellebbenteni a sűrű fátyolt, a mi önt takarja. Ön jelenlétével az egész életemet ki fogja töteni és én meg fogom kísértetni, hogy önnek egyetlen és nélkülözhetetlen barátja legyek, a ki mindig az ön közelében végtelen szeretettel gondol önre.

Talán beszéltek önnek a természet nagyszerűségéről, az élénkségről, az életről. Mindezt a legszebb színekkel festették önnek, de nem való a kép, amit nyújtottak. Egy verőfényes reggeire már ködös, esős nap következik, a mikor a vihar zug, esik, havazik, a természet dühöng és az ember szenved és panaszkodik. És mit nyújt az emberi élet? Mindenütt utálatot, igazságtalanságot, haragot, boszút, szükségét, nyomort és erőszakot. Ön mindezekről nem tud semmit. Az ön elzártága nekem megszerzi az örömet, hogy az én szerelmemmel egyedül beérje. En csak önért leszek a világon, mint ön csak értem. S mily boldogok lesznek az éjszakák, melyeknek sötéte bennünket egyenlőkké fog tenni!

Igy beszél Emilt, a ki az életet ismerte és a ki azt, sajnós, csak a keserű oldalairól beszélte.

Ekkor Mária lehajtotta a fejét és sok gondolkozott; de mosolygott gondolataiban. És Emil volt az, a kinek az ő halvány kezét nyújtotta.

Zárt ülés előtt.

Szokatlanul nagy számban gyűltek ma össze a képviselők. Már jóval az ülés előtt nagy csoportok verődtek össze a folyosókon.

— Lesz-e zárt ülés? Meg volt-e a párbaj?

E két kérdésben összpontosult az izgatott érdeklődés és kíváncsiság. Mindkét kérdésre gyorsan megjött a válasz. A *Holló-Dienes*-párbaj délután lesz szigorú feltételekkel. A zárt ülés iránti kérvényt pedig már ott lobogtatta a kezében *Rakovszky* István, aki aláírásokat gyűjtött. A zabkérdés egy kissé a háttérbe szorult így, de arról is folyt elég szó, csak az ülés maga nem érdekelt senkit. Nagyon természetesen, hiszen *Polónyi* Géza beszélt, a kinek „tanácsainál” sokkal inkább érdekelt mindenkit, hogy mit akarnak a néppártiak és Ugronék báró *Bánffy* Dezsőtől? Mert természetesen a *Bánffy* ügyét akarták tárgyalni a zárt ülés alatt.

A folyosón élénk susogás-mozgás volt és rendkívül feszült a hangulat, mint minden parlamenti vihar előtt. Ezalatt *Sághy* Gyula is elmondotta beszédét: „szűz beszéd” volt. Mint kormánypartú, ma először beszélt. Utána szünet következett. — A szolgák élénk feltűnést keltve tüzték ki az ajtókra az új táblácskákat, a melyeken e két szó állott vastag fekete betűkkel:

Zárt ülés.

A képviselők betódultak a terembe s a folyosón csupán a hírlapírók tanakodtak sokáig, mi történhetik odabent?

Ez alatt pedig bent a teremben az elnök bejelentette, hogy *Rakovszky* István és társai zárt ülést kértek, a melyet ezennel elrendel. Előbb azonban felfüggeszti az ülést.

A vádbeszéd.

Rakovszky István: Mielőtt az ülés tárgyára áttérnénk, meg kell magyaráznom, miért kérünk zárt ülést. A bécsi lapokban oly hírek jelentek meg, a melyek fölött napirendre térni nem lehet, mert ez az ügy már alkotmányjogi szempontokat érint. A bécsi lapok vádja az, hogy a volt miniszterelnök választásra pénzeket gyűjtött, s azokat utódjának nem adta át. — Felolvassa a hírlapi közleményt. Oly súlyos vádak ezek, a melyeknek személyes részével foglalkozni nem akar, mert aki ellen szólanak, nem tagja a Háznak s nem védekezhetik, de szól a dolog érdeméről.

A legszigorubb kritikát provokálja a volt miniszterelnök avval, hogy nem igazolja magát; annál szigorubbat, mert külföldön is gyűjtött pénzt. — Nem kutatom, hogy igaz-e ez, vagy nem. De hogy állítatják, az bizonyos.

Egy dolgot kérdezek *Széll* Kálmántól, mert ő is párttag volt az időben: igaz-e, hogy gyűjtöttek pénzt a választásokra és ha igen, akkor mi lett abból, kérem továbbá, átvette-e sértetlenül *Széll* Kálmán miniszterelnök a rendelkezési alapot, a melyet annál inkább át kellett vennie, mert akkor, február 18-án még meg sem volt szavazva a rendelkezési alap. Fontos dolog a felelet erre, mert ebből látni fogja az ország, hogy *Széll* Kálmán nem járt-e szintén oly uton, mint *Bánffy* báró és hogy a közmorál még mindig a régi értelemben ápoltatik-e?

Választási kassza nincs.

Széll Kálmán miniszterelnök: Mielőtt a kérdésre felelné kijelenti, hogy nem barátja a zárt üléseknek. Mindig igen nagy baj, ha ok mutatkozik zárt ülésekre. Nem mondja, hogy nem lehet ok zárt ülésre, de annyi bizonyos, hogy sokkal helyesebb, ha nem zárt ülésben,

hanem a nyilvánosság előtt kérnek felvilágosítást.

Mindenekelőtt kijelenti, hogy tagja volt a pártnak, de csak azt a rövid választ adhatja, hogy ha volt választási kassza, azzal a pártkasszával sem aktív, sem passzív soha semmiféle legkisebb érintkezése sem volt, arról semmi legkisebb tudomása sem volt.

Ami a rendelkezési alapot illeti, hogy átvette-e azt készpénzben, vagy nem, — a tényállást helyre kell állítania. Mert *Rakovszky* téves felfogásból indul ki. Konstatálja mindezekelőtt, hogy általában személyes átadás és átvétel egyéneknél közte és elődje között nem történ, semmit személyesen át nem vett, sem aktát, sem levelet, sem egyebet. Minden a hivatalos kezelés alatt maradt hátra.

A rendelkezési alap annak a tisztviselőnek, *Huszár* Adolf főigazgatónak kezében maradt, aki 30 év óta kezelte azt pártatlan pontossággal és megbízhatósággal. A rendelkezési alapot egy összegben nem is lehet átadni vagy átvenni, az budgettétel, havi rátákban esedékes, minden hónapban a megfelelő ráta utalványoztatik. Az alapnak meg vannak a terhei, ezeket abból fedezni kell és csak egy része disponibilis, a másik nem, mert átvett terhek fedezésére szolgál.

Mikor a miniszterelnök ségét átvette, a rendelkezési alap úgy maradt, mint minden akta a maga helyén, azon állapotban, mint a lefolyt két hónap kezelése azon tisztviselő kezén találta. Ez az igazság. És a kérdésre ezt felelem. (Hosszu helyeslés jobbról.)

Mese a külföldi pénzről.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter: Engedelmet kér, hogy mint a volt kormány legidősebb tagja szintén nyilatkozzék. Soha arról nem volt szó, hogy külföldről pénz jött volna; már pedig, ha valaki, egy volt miniszter erről tudott volna. (Éljenezés és helyeslés.) Kéri, hogy ezt vegyék tudomásul. (Éljenezés.)

Ugron belsmeri a rágalmazást.

Ugron Gábor állott most fel halott csendben és kijelentette, hogy hallván, hogy *Gajári* Ödön keresi a „*Vaterland*” cikkének szerzőjét, kötelessége itt nyilatkozni, bár ha ezt meg akarta tenni a lapok útján. Felolvassa a *Vaterland* cikkének azt a részét, a melyet az ő leveleiből vett. Azután így folytatta: Ezt én irtam, ezért elvállalom a felelősséget és épen ezért kérem a miniszterelnöktől, mint gentlemantól, átvette-e *Bánffy*tól a pártkasszát? (Oriási zaj jobbról.)

Széll Kálmán: Ismétlem, a mit mondtam.

Ugron: Világos választ kérek és ha a miniszterelnök tagadólag válaszol, úgy bocsánatot kérek *Bánffy* bárótól, vagy fegyveres elégtételt adok neki.

Fejérváry Géza báró: 1898. évben nem volt összegyűjtve, mert ha lett volna pénzünk, folytattuk volna az országgyűlést. A volt miniszterelnöknek még az 1896. évi választásból maradtak fenn fizetési kötelezettségei, a melyeket csak nagy nehezen tudott kiegyenlíteni.

Kossuth Ferencz mondott ezután jelentéktelen beszédet.

Mi az igazság?

Gajári Ödön szólott ntána. *Rakovszky* István — ugymond — újabb vádakkal illet engem és barátomat, akik *Bánffy* Dezső báró ügyét magunkévá tettük. Elmondom, mit tettünk. A *Vaterland* cikkében az olvasható, hogy *Bánffy* báró, aki négy évig volt miniszterelnök, mint tolvaj, elvitte volna a pártkasszát. A vádak bizonyos bujkálással vannak megírva; ki kel-

lett hámozni, hogy mi akar itt a vád lenni *Bánffy* ellen. Személyes oldalát a *Vaterland* is tagadta, de politikai oldalát fentartja.

Mi megkérdeztük *Bánffy* bárót, gyűjtött-e pénzt 1898-ban? *Bánffy* erre kijelentette:

— *Te Gajári, te tudhatod, hogy nem volt pénzünk és ez volt az oka, hogy az obstrukció legyőzésére nem rendeltem el a választásokat.*

Azt mondja a néppárt, hogy a külföldről pénzt kapott. Mi célból? Anyagi, vagy politikai előnyökért? Azt suttogják, hogy a protestáns *Bánffy* a protestáns Németországból kapott pénzt. — *Bánffy* kijelentette, hogy külföldről pénzt nem kapott. A mit 1896-ban kapott, azt mint jó hazafi mind elfogadhatta.

Mikor láttuk, hogy teljesen integer *Bánffy*, akkor kezdtük mi segídek, amit tettünk.

Most áttérek *Ugron* képviselő ur jelentkezésére. Ezt ugyan nyiltabban és előbb is megtehette volna. Kérem, hogy miután azt, ami a *Vaterland*ban közölve van, rágalomnak nyilvánítottam, fentartja-e *Ugron* és vállalja-e a felelősséget?

Ugron fentartja rágalma.

Ugron azt feleli, hogy a közleményt, melyet az ő levele után irtak, fentartja, mert nincs meg a határozott czáfolat, a melyet ellehetett volna várni. — (Nagy zaj minden oldalról.) Kiáltások:

— Hiába mosakodik!

— Lőjje főbe magát!

— Szégyelje magát!

Polónyi Géza: Elhiszi *Fejérváry* bárónak, hogy a külföldről nem jött pénz választási célokra, de arra még nem felelt, hogy Ausztriából jött-e. Mert úgy mondják, hogy jött és pedig a kiegyezés érdekében.

Közbeküldés: Erre válaszolt *Fejérváry*!

A zab az oka mindennek.

Rohonczy Gedeon kér szót. A vita során czélzás történt az ő leplezésére is. Felhozták az 1896. évi választások költségeit. Ő e miatt az időben ki is lépett a pártból, de a mikor kezdték *Bánffy*t becsületében támadni, akkor ő más párt soraiból kelt védelmére, mert nem engedhette, hogy becsületes embert becsületében támadjanak. (Zajos helyeslés.)

Külföldi pénzről nem lehet szó, az nem volt. Ha ilyesmiről szó lehetne, akkor az Ördög-szigetet kellene alkalmazásba venni, mert ez a legrutabb hazaárulás volt volna. Leszámláról sem lehet szó, mert az bizalmi kérdés. Ugy látja, hogy a dolog onnan datálódik, a hol *Sándor Pál* a zab-kérdést szóba hozta. (Hosszan tartó helyeslés jobbról.) A zabügy a bizottság előtt van. Csak annyit mond, hogy az nem tisztességtelen dolog ugyan, de ha ő megtette volna, halálra röstelné magát. (Zajos éljenezés.) Mindenesetre kijelenti, hogy ilyen helyzetben minden más utat választott volna, csak azt az inkorrekt utat nem, hogy magát védelmezendő, mást támadjon, a külföld előtt vádaskodva. (Zajos helyeslés jobbról.)

Gajári Ödön: *Rohonczy* képviselőtársam felszólalása után nincs több szavam *Ugron* Gáborhoz.

Rakovszky István sajnálja azt, hogy *Széll* nem adott megfelelő megnyugtató felvilágosítást a rendelkezési alapról sem. Tény az is, hogy *Fejérváry* az osztrák választási pénzről szóló hirt nem czáfolta meg. (Heves ellentmondások jobbról.)

Megismételt czáfolat.

Széll Kálmán: Erős meggyőződés, hogy teljes precizitással feleltem a kérdésekre. (Helyeslés.) De kénytelen vagyok ismét szót kérni, mert *Rakovszky* kétségbe vonta feleletem tartalmát. Megismétlem tehát. Két kérdéssel

volt szó: Először, hogy van-e tudomásom a pártkasszáról? Én sem aktiv, sem passzív érintkezésben nem voltam a pártkasszával, feleltem én és ezt fentartom. A másik kérdés az, hogy Bánffy átadta-e készpénzben a rendelkezési alapot? Itt error facti van. Ezt az alapot havi részletekben utalják, tehát nem adhatták át készpénzben, mert csak a január-február havi részletek felett rendelkezett. Ez elég világos beszéd. (Helyeslés.)

Ítélet Ugronról.

Fejérváry Géza báró: Határozottan kijelenti, hogy Ausztriából nem jött pénz. Miért is adtak volna? (Kialtások balról: A kiegyezésért!) A kiegyezésért? *Ugyan hogy fogadták Ausztriában azt a kiegyezést? Azért bizony pénzt senki nem adott.* (Viharos derűtség.) Bánffyt oly súlyos vádakkal illették, a milyeneket a legutolsó tolvaj sem tőrne. (Helyeslés. Eljenzés.) *A ki ilyesmit tesz akár a Vaterland hasábjain, akár egyebütt, azt én nem tartom korrekt embernek.* (Viharos eljenzés és taps.)

Ezzel a zárt ülés véget ért.

A Vaterland levele Bánffy segédeihez.

Mig a zárt ülés tartott, a Ház folyosóján is érthető izgatottság uralkodott. Az újságírók szorultak ide, s a kik máskor mindent hamarabb tudtak, nehezen várták, hogy most ők tudjanak meg valamit a képviselőktől. Jó ideig azonban az egyetlen szenzáció, a miben részük volt, a Vaterland szerkesztőjének levele volt, a melyet ez Bánffy báró segédeihez intézett.

Ehben Koller szerkesztő a következőket mondja:

Tisztelt Uraim! A Vaterland ide mel lékelt ma reggeli számában közzétettük a helyreigazítást, noha a törvényes határidő által ily előzékenységre kötelezve nem voltunk. Ezzel a dolog személyes oldalára nézve ő Exzellenziájának minden képzelhető elégtétel megadatott, az ügy politikai része pedig hirtelen elintéztetett és így bennünket semmiféle köteletség immár nem illet. Azt a feltevést azonban, hogy mi az Önök követelése értelmében a helyreigazított közlemény forrását megnevezük, vissza kell utasítanom, minthogy ahhoz, hogy a bizalmi férfiak megnevezése által s e helyreigazítással időköz elintéztetett politikai ügyből személyes affér keletkezzék, segítséget nem nyújthatok.

Alázatos szolgájuk:

Koller Ede.

Az izgatott folyosó.

A képviselőház folyosóján olyan izgatott élet volt ma, a milyennek nincs párja a magyar parlamenti história harmicz évét meghaladó lapjain. A zárt ülés rendkívül hosszú ideig tartott, s a nagy várakozásban minden perc mulása tiszszerezen hosszabbnak tetszett.

— Mi történik odabent? — ezt volt a kínosan izgatott kérdés.

Nagy-néha ugrott ki egyik-másik képviselő a teremből, s mondott pár szót az eseményekről. Arra volt jó az egész, hogy még fokozza a türelmetlenséget. Száz kérdéssel ostromolták a beszélők, az pedig nem felelt egyre sem, hanem kapta-fogta magát és rohant vissza az ülésterembe a további fejleményeket hallgatni.

Tisza Kálmán tudatta elsőbben a folyosóval a szenzációs fordulatot, hogy Ugron beismerete, hogy a Vaterland cikkét ő írta. Ez bombaként hatott. Az újságírók itt a folyosón öntötték ki magukból a jogos kritikának azt

az őszintébb részét, a mely nagy igazságosságánál fogva már nem állja a nyomdafestéket. Nem tudták elég kemény szavakkal sujtani azt az eljárást, hogy Ugron a maga úzerkedésének leplezése végett ilyen hazug vádaskodással állott elő és mikor a szerzőt keresték, napokig bujkált, míg végre Gajári ahhoz a brutális előhíváshoz volt kénytelen fordulni, a melylyel tegnap provokálta a jelentkezést.

A *Neue Freie Presse* ma esti száma Budapestről tudósítást közöl erről a dologról, s szintén konstatálja, hogy Ugron a maga büneit akarta a Bánffyra fogott rágalommal takarni.

Bánffy provokálta Ugront.

Miután Ugron Gábor a kényszernek engedve ma végre letette álörzóját s bevallotta, hogy a Vaterland cikke az ő levelének reprodukálása és vádjait fentartotta annak daczára, hogy Széll Kálmán, Gajári, Fejérváry ismételten bizonyították, hogy állításai nemcsak valótlanak, hanem lehetetlenek is, — Gajári Ödön és Dániel Gábor nyomban a zárt ülés után provokálták Bánffy báró nevében.

Ugron csak holnap nevezi meg segédeit.

Egy „meghalt” politikus.

Emlékszünk még arra az időre, a mikor bizonyos urak, akik politikájukban a maguk mindennapi hasznát keresték a nemzet rovására, kivégeztettek avval az egy szóval:

— Meghalt.

Ma visszatért ez a közitélkezés. A magyar képviselőház ítelt Ugron Gáborról és kimondotta:

— Meghalt!

Erről tárgyaltak ma a politikusok mindenütt.

A szabadelvű párt-klubban általános és egyhangú a meggyőződés, hogy a mai zárt ülés többé ki nem köszörülhető csorbát ejtett Ugron politikai reputációján.

— Minden erkölcsi érzék teljes hiányára vall — jegyezte meg a pártnak egyik legkiválóbb tagja — hogy egy szélső ellenzéki képviselő a Vaterland utján csináljon politikát.

Mások is megfoghatatlan aberrációnak nyilvánították azt, hogy Ugron épen azt a külföldi lapot kereste fel Magyarország méltóságát mélyen sértő vádjával, a mely notórius ellensége hazánk államiségének és érdekeinek és a mely folyvást denuncziál bennünket az udvari körök előtt, mint Kossuth eszméinek és személyének imádóit, a kik a monarchikus eszme ellen küzdünk.

Elesen elítélik Ugronnak azt a minden gavallérsággal ellenkező eljárását, hogy napokig bujkált a Vaterland árnyékában és csak a végső kényszer nyomása alatt vallotta be, hogy ő a rágalmak szerzője. Senki, de senki nincs, a ki védeni tudná Ugront. Még a volt nemzetipárt tagjai közt sem.

A zabkereskedő Ugron folytathatja üzleteit, — de a politikus halott.

A transzváli háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 8.

Roberts lord győzelmi hírrel kedveskedik Londonnak. Ostfontein mellett megütöközött a burokkal, s állítólag nagy diadalt aratott.

A távirat, a melyben a tábornagy ezt tudatja, egy kissé gyanut keltően kusza és hézagoss, különösen ha hozzáadjuk a Daily News privát telegramját, a mely a visszavert burok számát tizezerre teszi. — Azt írja Roberts, hogy a burok hadállása nagyon erős volt, arcz-

támadás óriási veszteséggel járt volna ellenük; azt is írja, hogy csak a lovassága vett részt a támadásban. Ezek után egy kissé valószínűtlen a mi következik, hogy teljesen szétverték az ellenséget és evvel is ellentétben van a másik állítás, hogy a burok teljesen visszavonultak. Teljesen szétvert ellenfél sehogy se lesz képes visszavonulni, nem hogy „teljesen.”

A mai táviratok a következők:

London, márczius 8.

A Reuter-ügynökségnek jelentik a Glencoe mellett lévő bur táborból 3-iki kelettel: A szövetségesek beszüntették Ladysmith ostromát és a Biggarsberg hegylánczra vonultak, a mely Dundee-től délre Natalon keresztül húzódik. A visszavonulás egy parancsnok tévedése következtében történt, aki katonáit a kulcspontról visszarendelte, anélkül, hogy ilyen hadmozdulatra oka lett volna. Részben hozzájárultak ehhez a Modder folyóról érkezett rossz hírek is. A burok sok sátrat hagytak cserben, a melyeket Dundee mellett az angoloktól vettek el. Legtöbb nehézséggel járt a Long Tom-ágyuk kiemelése a lövegtalpakból. Mikor az erre a célra szolgáló emelő szerkezetek már fel voltak állítva, a ladysmithi hajóágyuk heves tüzelést kezdtek, a minek következtében két tüzér megsebesült. Egy félreértés következtében némi lövészert is ott hagytak a burok, mert a csapatok nem követték az intézkedéseket.

Bordeaux, márczius 8.

Egy csapat suhancz tegnap este ellenséges tüntetést rendezett az angol konzulátus előtt. A rendőrség szétverte a tüntetőket.

London, márczius 8.

A Daily News parlamenti tudósítója azt jelenti, hogy a kormány elhatározta, hogy Cronjé és katonáit a Szent-Ilona szigetére viteti és a háború befejezéséig ott tartja őket.

London, márczius 8.

Roberts lord jelenti Osfonteinből tegnap esti kelettel: A mai nap nagy sikereket hozott. Az ellenséget teljesen szétvertük. A burok teljesen visszavonulnak. Hadállásuk nagyon erős volt és arcztámadás nagy veszteséggel járt volna. A harcban tulajdonképen csak lovasság vett részt. A lovak nagyon kimerültek. French tábornok azt jelenti, hogy a lovastüzeresség nagy tevékenységet fejt ki. Veszteségünk körülbelül 50 ember.

London, márczius 8.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Osfonteinből 7-iki kelettel: A burok visszavonulásuk alkalmával egy ágyut és sok takarmányt és sátrat hagytak a harctéren. French most a folyó északi partján üldözi a burokat.

London, márczius 8.

A Times levelezője jelenti 6-iki kelettel: Ugy hallom, hogy egy 3000 főnyi ellenséges csapat följajnglotta kapitulációját, de teljesíthetetlen feltételeket szabott. E miatt az angolok visszautasították az ajánlatot. Tegnap sok holttestet találtak az angolok és pedig 60-at egy sirban.

Ugyancsak a Times jelenti, hogy a kabinetnek eltökélt szándéka, hogy a mai viszonyok között a hadi foglyok kicserélésére sem nem tesz, sem el nem fogad ajánlatot.

London, márczius 8.

A Daily News azt jelenti Sterkstomból 6-iki kelettel, hogy tudósítója, a ki hadi fogoly volt Bloemfonteinben, ott beszélgetést folytatott Steyn elnökkel, a ki azt mondta, hogy a burok az utolsó emberig folytatják a harcot és hozzátette, hogy Pre-

lória megadását olyan események fogják megelőzni, melyek bámulatba ejtik Európát. Ugyanez a lap azt jelenti Louronzo-Marquezból 5-iki kelettel, hogy 5000 kaffer sáncokat ás Pretória körül.

London, márczius 8.

A *Daily News*-nak azt jelentik Osfonteinből 7-iki kelettel, hogy a *Roberts* lord által tegnap visszavert burok számát 10.000-re becsülik.

Dordrecht, márczius 8.

Tegnap nem volt ütközet. A főhaderő most előnyomult, hogy a buroktól legutóbb elvett pozíciótól északra egy hadállást megszálljon.

London, márczius 8.

A *Reuter*-ügynökségnek jelentik a Glencoe mellett lévő búr táborból 7-iki kelettel: Csütörtökön a búrok kétszer verték vissza a ladysmithi angol csapatok támadását. A búrok folytatták visszavonulásukat. 2000 szekeret vasut nélkül szállítottak el. Vasuton csak a nehéz ágyukat, a gyalogos katonákat és a sebesülteket vették el. Az Elandslaagteből elindított utolsó vonatot egy munkásvonat követte, a mely maga után lerombolta az összes hidakat és átkeléseket Ladysmith és Glencoe között. Előbb még az *Elandslaage* mellett lévő *köszénbányákat is levegőbe röpítették és felgyújtották.*

Az utolsó heti veszteségek száma az ambulanciák szétszórtsága és a visszavonulás miatt nem határozható meg pontosan. Hir szerint elesett 15, megsebesült 25 burgher. Egy tüzérhadnagy megsebesült a fején.

Krüger elnök visszatért Pretóriába. A burgherekhez intézett felhívása újra bátorítja a burokat, hogy a függetlenségért való harcban tartsanak ki.

London, márczius 8.

A mai lapok jelentik *Molteno*-ból: Az angol csapatok az éjjel megszállták *Burghersdorp*-ot, a nélkül, hogy ellenállásra találtak volna.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Faust, opera. Zilahiné Vilma vendégfellépéssel. (Páratlan bérlet.)

Szombat: Aranylakodalom, szimű. (Páros bérletszűnet.)

Vasárnap: Tündérlak Magyarhonban, népszimű. (Páros bérlet.)

* **A szombati színházi ünnep.** Páratlan érdekes előadás lesz szombaton a színházban, méltó befejezése annak a meleg szeretettel rendezett ünnepségnak, melyet Arad polgársága *Salacz Gyula* polgármesternek 25 éves sikeres munkássága határköveül állított fel. *Beóthy* és *Rákosi* darabja *Az aranylakodalom* meleg közvetlen hangjával ez estén különben is alkalmas. *Pintér Imre* rendező pedig napok óta azon fáradozik, hogy mentől hatásosabbá tegye. A mozgalmak jelenetekben a tanuló ifjúságból sokan fognak közreműködni ebben a darabban és a *tablóban* is, melyhez hasonló még nem rendeztek az aradi színpadon. Mindazok, az intézmények, melyek képviselői szombaton délelőtt *Salacz Gyula* polgármesterénél tisztelegnek, este a színházban az alkalmi tablóban helyet foglalnak. Az intézmények, melyek *Salacz Gyula* polgármester támogatásával a felvilágosodásért, a nemzetért a közegészségért, a közjótékonyosságért áldásosan működnek, harmonikus egységben lesznek láthatók *Pintér Imre* hatalmas képében. A színház nemcsak a belső helyiségekben lesz teljes fényvel kivilágítva, ha-

nem kint is, mert a helybeli gázgyár társulata a színházzal kezdet fogva akarja itt a fényes diszt az est jelentőségéhez képest emeli. A bérlok jegyeit szombaton délig tartja vissza *Gonda László*, azontúl a nagyszámu jelentkezők kapják. Az előadás, hogy a közönség az esti banketten is résztvehessen, *fél hétkor kezdődik.*

* **Zilahiné második vendégjátéka.** *Zilahiné-Singhoffer Vilma* második fellépése pénteken lesz. *Faust* Margitját éneke. Ez a szerep kiválóan alkalmas, hogy az aradi közönség a finom iskolájú énekesnő érdeme szerint méltányolja. Ebben a szerepben a m. kir. Operaházban is sikerrel lépett fel. A pénteki előadásra eljön Aradra a vendégművész nő férje, *Zilahi Gyula* is.

* **Sarah Bernhardt és a női kalapok.** *Sarah Bernhardt* háborút indított a színházban viselni szokott női kalapok ellen. A mi nálunk szerencsére, már alig van meg, Párisban még mindig divat. A hölgyek ölnyi magassága és szélességü, dusan fel-díszített kalapokkal jelennek meg a nézőtérén. A nagy Sarah most egy dekretumot tett közzé, hogy színházának földszintjére és balkonjára kalapos hölgyeket nem bocsájt. Ezen erélyes rendelet keresztültele egybe esik a Sarah Bernhardt-színház egy másik nagy eseményével a *L'Aiglon* premierjével, a mely márczius 12-én végre bizonyosan meg lesz.

* **A sabinnők elrablása.** Nagyon kis számu közönség volt ma kíváncsi arra, hogy *Rettegi Fridolin* színtársulata mikép buktatta meg *Bányai Márton* szindarabját. A szereplők közül kiváló alakítást mutatott be *Mezey Péter*, kinek *Marozsán Bogdánja* valóságos kabinet alakítás. A kis közönség igen jól mulatott *Bács (Bányai), Bácsné (Borbála), Andorffu (Rettegi), Szép Olga (Róza szobaleány), Pethes (Szilvássy) és Harmath (Etelka)* ügyes játékán.

A polgármester jubileuma.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, márczius 8.

Holnap este már megkezdődnek azok az ünnepélyek, melyeket Aradváros polgársága rendez *Salacz Gyula* kir. tanácsos, polgármesternek, ki egy negyedszázad óta áll a város ügyeinek élén s vezeti azt nagy szeretettel, még nagyobb sikerekkel és folyton erősbülő ambícióval.

A szombaton tartandó diszközgyűlésre a főispán a következő szövegü meghívót bocsátotta ki:

Meghívó.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságát a folyó évi márczius hó 10-én d. e. 10 órakor tartandó rendkívüli közgyűlésre összehívom.

A rendkívüli közgyűlés egyedüli tárgya *endrődi Salacz Gyula* kir. tanácsos, polgármester 25 éves működésének méltatása s az e részben 60 törvényhatósági tag által beterjesztett következő indítvány tárgyalása lesz:

Az 1900. év márczius havának tizedik napján van huszonöt éves fordulója a napnak, melyen Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága *Salacz Gyula*-t a város polgármesterének első ízben megválasztotta.

A törvényhatóság egyetemének ismételt megnyilatkozott bizalmából tisztében ciklusról-ciklusra megerősített polgármester e negyedszázados hivataloskodása alatt oly hasznos szolgálatokat teljesített, Aradváros fejlődését és emelkedését oly hatalmas arányokban mozdította elő, a városi önkormányzatot és közigazgatást oly mintaszerűen vezette, hogy hálára kötelezte maga és működése iránt nemcsak a törvényhatóságot, de az összlakosságot is.

A polgári közpályán polgártársaik javára munkálkodó férfiak egyetlen jutalma a jól teljesített kötelesség tudatán kívül polgártársaik hálája és elismerése. Arad sz. kir. város polgársága soha se tagadta meg ezt a hálát, ezt az elismerést azoktól a férfiaktól, a kik

nehéz időkben, súlyos viszonyok között a város emelésének szentelték életüket s a kiknek odaadó működése gazdag erkölcsi eredményekre vezetett.

Az ily férfiak sorában az elsők közé küzdött fel magát huszonöt éves polgármester-sége alatt *endrődi Salacz Gyula* és mulasztást követnének el, ha módot és alkalmat nem keresnének arra, hogy az ő közpályájának ezen kiemelkedő határpontján, mely a szépen fejlődött Aradváros modern városi irányban való emelkedési korszakának is méltán határpontjává tekinthető, azokat a polgári érdemeket ünnepelethessük, melyeket polgármesterünk e minőségében szerzett, és kifejezésre juttassuk vele szemben az elismerést, köszönetet és hálát, melyet irányában érdemes működéséért Arad sz. kir. város mind n polgára érez.

E végből tisztelettel indítványozzuk, hogy:

1. Válassza meg a tekintetes Törvényhatósági bizottság *endrődi Salacz Gyula* polgármestert Arad szab. kir. város diszpolgárává.

2. Mondja ki a közgyűlés, hogy *endrődi Salacz Gyula* polgármester nevét és negyedszázados működése közben szerzett érdemeit megörökítendő az ő nevét viselő ösztöndíjat létesít olyképen, hogy egy tizezer koronányi alapítvány évi kamatainak megfelelő 400 koronányi összeg minden évben a város költségvetési előirányzatába beállítatván azt mindenkor egy aradi illetőségü kitünő előmenetelü ifju élvezze, a megállapítandó alapító levél intézkedései szerint tanulmányainak befejezéseig.

3. Határozza el a közgyűlés, hogy a jubileum alkalmából *Salacz Gyula* kir. tanácsos, polgármester fizetését kizárólag az ő személyéhez kötötten, a nélkül, hogy ezzel precedenst alkotna, évi 2000 (kettőezer) koronával felemeli.

Van szerencsém erről a törvényhatósági bizottság tagjait értesíteni és a közgyűlésre tisztelettel meghívni.

Arad, 1900. márczius hó 3.

Fábián László,
főispán.

Az indítványt a következő törvényhatósági bizottsági tagok irták alá:

Varjassy József, Domány József, Edvi-Illés László, Domonkos Lajos, Ring Géza, Maresch Gyula, Herzel Bernát, Weisz Sándor, Révész Adolf, Böhm Adolf, Ottenberg Tivadar, Boros Vida, Kohn S. N., Bing Vilmos, Walder Gyula, dr. Rosenberg Miksa, Kristyóry János, dr. Robitsek Agost, Fényes Dezső, dr. Vajda István, Fetter Géza, Tedeschi Viktor, Nesnera Aladár, dr. Nemess Zsigmond, dr. Kabdebó János, dr. Tisch Mór, ifj. Neuman Adolf, dr. Mandl Vilmos, Lusztig Andor, Reisinger Sándor, Funkelstein József, Wallfisch Armin, Wadowszky Gusztáv, Lusztig Armin, Deutsch Bernát, Lusztig Adolf, dr. Schwarcz Jenő, Marek Samu, dr. Steinhardt Mór, Fodor Zsigmond, Mayer Miksa, Glück Károly, Avarfy Ferencz, Hermann Gyula, Kneffel Lajos, Sonnenfeld Károly, Ring Lajos, Eles Armin, Nagy Lajos, Hegedüs László, Szathmáry János, Rákóczy Zoltán, Rieger Imre, dr. Groszman Jakab, Reinhart Gyula, Reinhart Kálmán, Reinhart Géza, Kiss István, dr. Kronstein Vilmos, Hász Sándor, Péterffy Antal, Varga József, Bonts Döme, Heim Bertalan, Neuman Dániel, id. Neuman Adolf.

Az ünnepi banket.

A szombaton este nyolcz órakor tartandó diszlakomára olyan tömeges volt a jelentkezés, hogy az összes résztvenni kívánókat teljes lehetlenség volt a Kereszt téli kertjében elhelyezni. Ennél fogva *kettős lakoma* lesz: 300 terítéssel a téli kertben és százötvennel a Kereszt emeleti nagytermében. Utóbbi lakomán a rendező-bizottság tagjai viszik az elnöklést. A polgármester ezt a lakomát is meglátogatja és ottan időzni fog.

Egyrésről e tömeges jelentkezés, másrésről a jegyeket vásároltaknak egymást keresztező különleges kívánságai lehetetlenné teszik azt, hogy a terítékek megjelöltesenek. Ennél fogva *csakis a főasztal terítékei lesznek fenn-tartva*, a többi helyeket úgy fenn, mint lenn, kiki hajlamai szerint csoportosulva veszi igénybe.

Azok, a kik jegyeket előjegyeztek, vagy a kik még ilyeneket váltani kívánnak. pénteken délelőtt 11 és 12 óra közt válhatják ki a kereskedelmi kamarában. A jegyet a lakomára mindenki magával hozni kéretik, mert annak hiánya újra fizetést igényelne.

A tisztelgések.

A tisztelgések sorrendje 1900. márczius 10-én délelőtt fél 11 órakor a városháza emeletén.

1. Aradváros polgársága. 2. Aradmegye törvényhatósága és tisztikara. 3. Róm. kath. egyház. 4. Görög kath. egyház. 5. Agostai evang. egyház. 6. Helv. hitv. egyház. 7. Gör. kel. szerb hitközség. 8. Izraelita hitközség. 9. Állami tanítóképezde. 10. Állami főgimnázium. 11. Állami főreáliskola. 12. Kereskedelmi akadémia. 13. Fa- és fémipari szakiskola. 14. Ügyvédi kamara. 15. Kereskedelmi kamara. 16. Kereskedelmi társulat, kereskedők-köre és közép- és kiskereskedők társulata. 17. Ipartestület. 18. Aradi Lloyd. 19. Nemzeti Szövetség. 20. Lövész-egylet. 21. Honvéd-egylet. 22. Kölcsény-egyesület. 23. Polgári jót. egylet. 24. Aradvidéki tanító-egylet. 25. Tűzoltó-egylet. 26. Ker. betegsegélyző-pénztár. 27. I. betegsegélyző és temetkezési-egylet. 28. Iparosok betegsegélyző és temetkezési-egylete. 29. Aradcsanádi gazd. takaréktár. 30. Kossuth Lajos betegsegélyző és temetk. egylet. 31. Aradi pénzüntézetek küldöttsége. 32. Közüti vaspálya társulat. 33. Vizvezetési társ. 34. Villamossági társ. 35. Aradi zenede. 36. Schreyer konzervatórium. 37. Dal-egylet. 38. Vagongyári magyar dalkör. 39. Városi pénztár személyzete. 40. I. Kossuth-asztaltársaság. 41. Magyarvárosi asztaltársaság. 42. Filler-asztaltársaság. 43. Gáji, ségai, tanyai földesgazdák. 44. Hivatalsszolgák-egylete.

Az árvaházi bizottság, nőegyletek és vöröskereszt-egylet együttes küldöttsége megérkezésekor soron kívül, a házierezd tisztikara déli 12 órakor tiszteleg.

A küldöttségek kéretnek *lehető rövidséggel* végezni az üdvözlést. A küldöttségek a közgyűlési terem felől lépnek be és a második előszobán át távoznak.

A városi tisztikar és a városi tantestület (a tanítói segélyalappal) pénteken délután öt órakor üdvözlö a polgármestert a városháza disztermében. A tisztikar szónoka Varjassy Lajos tanácsnok, tanítóké Millig József iskolafelügyelő lesz.

Fluck Márta — nem bűnös.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 8.

A kecskeméti törvényszék vádpanácsa ma ült össze *Fluck Márta*, a tápió-györgyei szép menyasszony bűnyében, hogy a vád alá helyezés fölött meghozza határozatát. Valóságos lázban várta az egész város a mai napot, hogy az országsszerte nagy feltűnést keltett esemény szép, fiatal, művelt, gazdag és arisztokrata hajlamu hösnőjét megpillanthassa, habár egy percze is. Hogy a tárgyaláson jelen legyenek, arról szó sem lehetett, mert hire járt, hogy *zárt tárgyalás* lesz. Így is történt.

Maga az eset élénk emlékezetünkben van még. *Gottescha Gyula* gazdász, akinek félig-meddig menyasszonya volt *Fluck Márta*, a tápió-györgyei uri kastély előtt rejtélyes módon öngyilkosságot követett el. Sok mindent beszéltek akkor e szenzációs esetről. Azt állították, hogy *Fluck Márta* birta rá vőlegényét az öngyilkosságra, azért, mert nem szerette, de meg akart tőle szabadulni, nehogy kiderüljön

egy sötét titok, melyről csak *Gottescha* tudott és a mely nagyon kompromittálta volna az előkelő, feltűnő szép leányt. Azt is rebesgették, hogy nem is egészen öngyilkosság az az öngyilkosság, sőt némelyek tudni vélték, hogy *Fluck Márta* sok tekintetben beismerő vallomást tett, a mely legalább is annyira megállapítja a bűnösségét, hogy a fiatal embert ő beszélte rá az öngyilkosságra.

A tápió-györgyei szép menyasszony ellen a *Gottescha Gyula* édesapjának feljelentésére megtartott nyomozás adataiból a kecskeméti kir. ügyészség oly értelmű vádiratot nyújtott be a vádtanács elnökéhez, hogy *Fluck Márta* a btk. 283. szakaszába ütköző öngyilkosságra bírás miatt vonandó felelősségre. A vádiratra, a melyet *Fluck Márta*val és vőlegényével legott közöltek, *Fluck Márta* kifogásokkal élt, a melyek során azt vitatja, hogy a miért ő adta a fegyvert *Gotteschának*, azért az idézett szakaszba ütköző cselekinényt el nem követte, mert nem az volt a szándéka, hogy *Gottescha* öngyilkos legyen, hanem épen az, hogy a folytonos öngyilkossággal való fenyegetőzésből *kigyógyítsa*.

A kecskeméti törvényszék vádpanácsának az elnöke a kifogások tárgyalását ma délelőtt 9 órára tüzte ki s a tárgyalásra meghívta *Fluck Márta* kívül ennek védőjét, *Sztehlo Kornél* dr. budapesti ügyvédet is

A zárt tárgyalás több órán keresztül tartott, a részletekből azonban nem szivárgott ki semmi. Sok bejelentett tanut hallgattak ki, ugy szintén *Fluck Márta*at és a szakértőket is. Végezetül a vádtanács meghozta ítéletét, melynek értelmében a kecskeméti kir. törvényszék *Fluck Márta* ellen a további eljárást *beszünteti és a vádat elutasítja*.

Gottescháék a határozat ellen *felebbezést* jelentettek be.

EGYESÜLETI ELET.

(*) *Fillér-asztaltársaság*. Az aradi második kerületi jótékonycélu fillér-asztaltársaság folyó évi márczius hó 9-én este pont 6 órakor *rendkívüli értekezletet* tart, melyre a t. tagokat mentül nagyobb számban való megjelenésre kéri az elnökség.

A Theatre Francaise leégett.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 8.

Páris legelőkelőbb színháza, a *Theatre Francaise*, melybe csak kiváltságos művészek tudtak bejutni, *ma délben megsemmisült*. Egész alapzatáig leégett a hatalmas színház. Mindössze néhány füstölgő fal meredezik most ki a romokból, melyeket a szörnyű lángnyelvek még az éjjeli órákban is egyre nyaldosnak.

A tűz déli 1 órakor ütött ki. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy nem előadás alatt, vagy csak valamivel később nem történt a veszedelem, mert a bécsi *Ringszínház* 1881-iki rémes katasztrófája könnyen megisméltethetett volna. A színházégésnek így is több áldozata van. *Egy színész porrá égett*, másikat fuldokolva, *félholtan szállítottak kórházba*. többen pedig kisebb-nagyobb zuzódás, sérülés árán szabadulhattak csak meg. Ma délután matiné akartak rendezni a színházban. Elképzelni is borzasztó, mi történik, ha a tűzvész bent szoritja az arra összeseregülő közönséget.

A tüzet az épület tetőzetén déli 1 órakor vették észre. Óriási néptömeg sereglett össze, a mely tehetetlenül, módfeletti izgalomban bámulta a rémes lát-

ványt. Mikor a tűzoltók megérkeztek, *retro* csegyve, ropogva égett az egész színházszínpad belől és kívül egyaránt. A láng rémítően gyorsan terjedt. Attól tartottak, hogy a katasztrófának a szemközti *Louvre* is áldozatul fog esni.

A tűz oly nagy arányokat öltött, hogy a színház megmentése lehetetlenné vált. *A tetőzet beszakadt s a nézőtér tökéletesen elpusztult*. Óriási küzdelemmel annyit sikerült elérni, hogy a lángokat lokalizálták s legalább a *Louvre*-t, meg a szomszédos épületeket megmentették. A színház azonban leégett a földig. Nehány műtárgyat, a könyvtárt, irattárt s a muzeum egy részét megmentették. A színpad és a nézőtér füstölgő rom, csupán a külső homlokzat nagy falai állanak.

Az óriási izgalomban elfeledkeztek arról, hogy a színházban emberek is lehetnek beszorulva. *Henriot* kisasszony öltözőjében volt, *ott lette halálát*. Késő délután porrá égve szedték ki s a megszenesedett holttestet bevitték a morgue-ba, ahol agnoszkálták. Egy másik színésznőt félig holtan találtak meg. Nehány, ki még délelőtt az épületbe jött, csak nehezen tudott megmenekülni, mert a füst és tűz teljesen elrejtte a lépcsőházat, a hol egyedül volt szabad már akkor az ut. *Egy öreg gépész az erkélyre menekült*, honnét egy omnibusz tetejére állított létrán, a kiállott izgalomtól félőrülten szállott le a földre.

A kár — kiszámíthatlan.

A *Theatre Francaise* egyike Páris legrégibb műintézeteinek. Még a nagy *Moliere* alapította, kinek hatalmas, értékes szobra ott diszelgett a színház ragyogó foyerában. Körülbelül olyan zsánerű a *Theatre Francaise*, mint a londoni világhírű *Drury-Lane*, vagy a mi fogalmaink szerint bécsi *Burgszínház*, de a budapesti *Nemzeti Színház*-nál mindenestre több és előkelőbb. Ott csak kizárólag a klasszikusokat kultiválták, még pedig tiszta francia irodalmi nyelven, melynek finomsága egészen elüt a köznépi beszédétől. *Moliere* ideje óta Franciaország legnevesebb, legkiválóbb művészei játszottak benne. Közöttük van egy magyar származásu hírneves színész is, *Reichenberg* kisasszony.

Külről a *Theatre Francaise* ódon stílusú épületnek látszik, belül azonban mesésen fényes volt. Pompa, disz, csillogás mindenütt, nagy vagyont képviselő műkincsekkel. Ezek közt legszebb, legnevezetesebb és legértékesebb a *színházi muzeum*, a mely irományokon kívül óriási jelmezraktárból, kortörténeti ereklyékből és hasonló tárgyakból áll. A mai tűz alkalmával ezeknek a *műkincseknek csak egy részét sikerült megmenteni*, mi a művészttörténelemre örök kár lesz. A színház felszerelése, diszletei, jelmezei és dekorációi is rengeteg vagyont képviselnek.

A *Theatre Francaise* nem ma égett le először. Több ízben ütött ki benne tűz, legutóbb a német-francia háboru alkalmával, a mikor az óriási műintézet csaknem teljesen megsemmisült.

Hogy a mai tüzet mi okozta, még nem derítette ki a vizsgálat.

Hajnali 2 órakor a következő telefonjelentést kaptuk: A tűz déli 12 órakor keletkezett. *Henriot* és *Dudley* kisasszonyok a délutáni matiné próbájához készülve észrevették, hogy a villamos világítás vezetőke szikrázik. A katasz-

őfa valószínűleg ebből keletkezett. A tűz a pincpad hátsó részén támadt. Dudley kisasszony kiugrott az ablakon s így megmenekült. Kenriot kisasszony holttestét egy páholyban találták meg.

A kamara mai ülésén az elnök bejelentette a nagy katasztrófát, amely Párisnak irodalmilag első színházát semmisítette meg. A tűzoltók önfeláldozó munkásságát az elnök rendkívül dicsérőleg emelte ki.

A színház még egyre ég. Valószínűleg le kell bontani a homlokzatot is, valamint a megmaradt falakat.

Az Odeon színház felajánlotta a Theatre Francaise tagjainak, hogy az előadásokat az ő színházukban folytassák, a hol felváltva fognak játszani.

Lapszerkesztők véres párbaja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 8.

Ugron Gábor zabliferálási ügyéből különféle afférei keletkeztek Holló Lajos országgyűlési képviselőnek, az M—g szerkesztőjének. Egyik lovagias ügyét Eötvös Károlylyal szemben elintézték egy nyilatkozattal, de már annak, a mi ugyanebből kifolyólag Dienes Mártonnal, az E—s szerkesztőjével támadt, igen szomorú lett a kimenetele. A felek ma délután kardra állottak ki s formálisan összekaszabolták egymást. Dienes is, Holló is oly hevesen támadtak, hogy hasonló esetre a legöregebb párbajhiénák sem emlékeznek vissza. Most mindketten súlyos betegen fekszenek lakásukon.

A végzetes párbaj lefolyásáról a következő távirati értesítést kaptuk:

Fodor és Rákossy Koronaherceg-utcai vívótermében ma délután 4 órakor történt meg az affér lovagias elintézése. Kevéssel a kitűzött idő előtt jelentek meg a felek segédekkel: Dienes Márton Olay Lajos és Komjáthy Béla orsz. képviselőkkel, Holló Lajos Ivánka Oszkárrel és Bethlen Bálint gróffal.

Ivánka volt a vezető segéd, a ki megtette a szokásos békítési kísérleteket, de eredménytelenül. Erre a küzdő felek állásba helyezkedtek s a „Rajta!“ vezényszó után feltűnő hevesen csapták össze a kardot. Alig pár pillanatig tartott a küzdelem, mert már az első összecsapásnál mindketten súlyosan megsebesültek. Holló is, Dienes is a bal homlokfalon át lefelé hosszan futó lebernyeges vágást kapott, úgy, hogy a koponyabőr felnyílt és a csonthártya is megsérült. Mindkettőjüket előntötte a vér, de azért tovább hadakoztak s vágták, kaszabolták egymást ott, a hol érték.

A segédek tehetetlenül állottak a küzdő felekkel szemben. Ivánka „Allj“-t kiáltott ugyan, de Dienes és Holló még akkor sem szüntették meg a hevesnél hevesebb összecsapást. A segédek pedig jó ideig nem birtak közbelépni, mert nem volt rajtuk plaztron s legfeljebb annak tették volna ki magukat, hogy ők is kapnak egy-két súlyosabb vágást.

Mikor a két vívót széjjelválasztani sikerült, rögtön ápolás alá vették őket. A nagy vérzést alig tudta Bartha egyetemi tanár elállítani. Dienes nehéz fejében kívül jobb hóna alatt szintén kapott vágást, Holló pedig több apró sebet fején, mel- lén és karján. Dienes állapota valamivel súlyosabb mint Hollóé. A fejevágás hossza mindkettőjükön 10—10 centiméter.

A párbaj befejezte után a segédek rendkívül izgatottan tárgyalták a lefolyt affért s kölcsönösen azt állították, hogy a két fél az „Allj!“ kiáltás után sem hagyta abba a vágáldozást.

A vívóterem udvarát képviselő, ujságírók s politikusok szállták meg, a kik feszült izga-

lommal várták a kiszivárgó értesüléseket. Egy ujságíró hozta meg az első hirt, hogy a párbaj megtörtént nehéz sebesülésekkel s hogy mindketten oly hevesen csaptak össze még az „Allj!“ után is, a mire a párbajok történetében nincs példa.

Hollót a Vörös Kereszt budai kórházába vitték, Dieneset otthon ápolják a lakásán.

HIREK.

— **Lobogózzuk fel a házakat!** Holnap, péntek este kezdődik meg Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester ünneplése. Arad polgárságának figyelmébe ajánljuk a következő értesítést, melyet a jubileumot rendező bizottság tesz közzé: A *lampionos menet észenés takaródó* pénteken este nyolcz órakor indul az Atilla-térről a Deák Ferencz-utcán és Andrassy-téren a városháza elé. Ismételten felkéretik a t. polgárság, *sziveskedjék a házakat fellobogózni és ablakaikat kivilágítani.*

— **Személyi hir.** Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, az aradi és csanádi egyesült vasutak vezérigazgatója holnap Triesztbe utazik, a hol pár napig marad.

— **Erzsébet királyné halotti maszkja.** Nossig Alfréd, Berlinben élő szobrász és író Mária Terézia főhercegnő megbízásából elkészítette a boldogult Erzsébet királyné halotti maszkját. A kitűnően sikerült munka elismerésül a főhercegnő egy szép gyémánttűt küldött a szobrásznak.

— **Uj takarékpénztári igazgató.** Az aradi ipar és népbank közgyűlése tudvalevőleg elhatározta, hogy a választott igazgatók számát négyről-ötre felemeli s az igazgató választmányra bizta, hogy az új direktort saját hatáskörében választsza meg. Az igazgató-tanács ma délután Varjassy József elnöklete alatt ülést tartott, melyen az ötödik igazgatói tisztséget egyhangu lelkesedéssel Tagányi István nagybirtokos, Sulkovszky herceg uradalmainak kormányzójával, az így megüresedő választmányi tagsági helyet pedig Tagányi István dr. ügyvéddel töltötték be.

— **Eötvös és Ugron.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Kossuth Ferencz és Justh Gyula tegnap az E—s szerkesztőségében találkoztak Eötvös Károlylyal, a mikor aztán nagyban vitatkoztak Ugron Gábor zabszállítási üzelméről. A vita hevében Eötvös így szólt oda Kossuthhoz:

— Az egész támadásból nem lett volna semmi, ha Gábor nekem szól, sőt az ellene intézett akcióit is leszereltem volna, ha Gábor erre megkér...

Mikor ezt a jelenetet ma Kossuth Ugronnak elmesélte a bős „zabombán“ nagy hetykén így felelt vissza:

— Ennek daczára büszke vagyok, hogy engem éppen Eötvös támad...

— **Márczius 15.** Az Aradon tartandó márczius tizenötödiki ünnepség sorrendjét a rendező-bizottság a következőkép állította össze véglegesen:

14-én este 7 órakor zenés takaródó. 15-én délelőtt 10 órakor a városházán: 1. „Hymnusz“ Kertay Ede tanár ur vezetése mellett énekl: az áll. tanítóképző-intézet ifjusága. 2. Megnyitó, elmondja: Varjassy Árpád ur, a „Kölcsey Egyesület“ elnöke. 3. „Nemzeti dal“ Petőfi S. től, szavalja: Pethes Imre színművész ur. 4. Emlékbeszéd, irta és elmondja: Szondy János ur, az áll. tan. kép. intézet tanára. 5. Szózat, énekl: az áll. tan. kép. intézet ifjusága. 6. A városháza előtti térről felvonulás a Szabadság-térhez.

A szabadság-téren: 1. Hymnusz, Ferch Ödön tanár ur vezetése mellett énekl: a „Szárnyaskerék-dalkör“ tagjai. 2. Márczius tizenötödiken,

irta Ábrányi Emil, szavalja Záray Jenő, az áll. tan. kép. intézet IV. éves hallgatója. 3. Alkalmi beszéd, irta és elmondja Benedek Árpád ur, az „Arad és Vidéke“ segédszerkesztője. 4. Kovács Vincze a vértanúk szobrára helyezi Aradváros közönségének koszoruját. 5. „Háromszinü a nemzeti lobogó“, dal, Kováts Pál karmester ur vezetése mellett énekl: az aradi dalegylet tagjai.

— **Kitüntetett nyomdamunkás.** Van a mi nyomdánkban egy derék öreg bácsi, az öreg Hoppel bácsi, a ki éppen negyven esztendeje, hogy az ujságot előállító gépek körül teljesít éjjel-nappal nehéz munkát. 1856-ban jött Aradra, már mint nyomdamunkás s azóta állandóan a gépek, az olombetük körül szorgoskodik. A Goldscheider-féle nyomdában tíz évig dolgozott, aztán a Hatos-Ungerleider, majd a Hauser-féle, onnét pedig a nyomda megvásárlása után a mi nyomdánkba került. A gazda változott, de Hoppel bácsi megmaradt, mint egy élő leltári cikk. A nyomda személyzete becsüléssel, szeretettel veszi körül az öregot, kiről ma igen magas helyen történt megemlékezés. A kereskedelemügyi miniszter küldötte meg ugyanis neki a negyven esztendő, hü és buzgó munka elismerésül a *szolgálati disz-érmet* a következő irat kíséretében:

Hoppel János,

az Aradi Nyomda Részvénytársaság munkásának, Aradon.

A negyven évi hü szolgálatokért járó diszéremlre való igényjogosultságok megállapításán, annak egy példányát ide mellékelem.

Budapest, 1900. márczius 6.

Hegedüs, s. k.

Hoppel bácsinak a szép kitüntetést már délelőtt adta át Salacz Gyula polgármester. Az egyszerű, igénytelen öreg ember kitüntetésével a becsületes munkát tisztelte meg a miniszter, mert a ragyogó medáliára, más hivatásban, de éppen olyan joggal szolgált rá, mint akárhány ur az ordójára, a tisztos Hoppel bácsi.

— **Választás a központi választmányban.** Aradváros központi választmányában Sallai Béla dr. elhunytával egy hely megüresedett. A polgármester ennek folytán a legközelebbi közgyűlés elé előterjesztést tesz a hely betöltésére vonatkozólag.

— **Aradi vasutasok öröme.** Az elmúlt évben nagyon kevés államvasuti tisztviselőt léptetett elő a miniszter. Olyanok, akik pedig bizony számítottak az előléptetésre, nem nevezettek ki és nagyon kevés volt azon szerencséseknek a száma, akik magasabb fizetési osztályába léptek. Most aztán megjött a hír, hogy a legközelebb nagymérvű előléptetés várható. Kinevezik a magasabb fizetési osztályba mindazokat, akiket a múlt évben mellőztek és azok közül is még számos tisztviselőt léptetnek elő. A nagymérvű előléptetéseket, amely számos aradi családnak hozza meg a nagy örömet, a legközelebbi napokban hozza nyilvánosságra a kereskedelemügyi miniszter.

— **Minkus Jenő balesete.** Súlyos baleset érte ma Budapesten Minkus Jenő dr.-t, a bécsi Union-bank ismert vezérigazgatóját. Minkus Budapestre érkezve, fel akart menni az Angol Királynő szállóba. A lépcsőn megcsuszott s oly szerencsétlenül esett el, hogy jobb lábát eltörte. A súlyosan megsérült vezérigazgatót holnap Bécsbe fogják szállítani.

— **Az ujszentannai ordó.** Napok óta kering a fővárosi lapokban egy hír, mely ezeket mondja:

Tegnap megírtuk, hogy a király Bohár Mihály csendőr-mestert a koronás ezüst érdemkeresztel tüntette ki, Bohár e kitüntetésre azzal az energikus föllépésével szolgált rá, melyeket tavaly a szent-annai véres biróválasztás alkalmára

tanusított. Mikor ugyanis az izgatott néptömeg a községhezát ostromolta, hogy a bírót kézhezkerítse és meglincselje, Bohár néhány csendőrrel segítségére sietett és mert más menekvés nem volt, rálövetett a népre. Két halott és több sebesült lett ennek a sortűznek az áldozata. A vizsgálat azonban kiderítette, hogy a fegyver használatát nem lehet elkerülni. A csendőrparancsnokság közbenjárására erre Bohár megkapta a királyi kitüntetést.

Eltekintve a közlemény apró-cseprő tévedéseitől csak az alábbiakat igazítjuk helyre: Bohár Mihály csendőrmester sohasem volt Uj-Szent-Annán és így a zendülés elnyomásában semmi része sincs. Az ujszentannai csendőrőrs vezetője abban a zavaros időben Kovács József volt. Bohár az *ujaradi* csendőrőrs parancsnoka s husz évi buzgó szolgálataért kapta a királytól a kitüntetést.

— **A mit Falb jósolt.** Hogy az öreg Falbnak igaza volt, azt már uapok óta tapasztaljuk, de hogy ennyire igaza legyen, azt a modern próféta iránt érzett minden tiszteletünk dacára sem hittük volna el. Ha már ho van márciusban, ám legyen, van legalább az asszonyoknak egy kis szépítőszertük, de ne legyen hóvihár, melynél a hó úgy esik (a régi hasonlatot használjuk) mintha óriási pelyhes dunnákat ráznának ki odafenn. Ma délután ilyenben is volt részünk. Pedig dél felé szép, verőfényes idő járta és a nap melegen sütött. A korzó egyszerre megtelt fehér ruhákba öltözött apró kis babákkal, kik nevelőnők mellett sétálva élvezték a meleg nap-sugárt. Délután pedig a jól befűtött szobák ablaküvegein át csodálkozó szemekkel nézhetek ki a megváltozott havas téli világba. Erthető a csodálkozásuk, hisz ők nem olvasták az öreg Falb jövődöléseit...

— **Arad potyajegyei** címmel a P. H. írja a következőket: Annak idején, mikor a budapesti Vigszinház építését tervezték, a vidék nagyobb városaihoz azzal a kérelemmel fordultak, hogy vigszinházi részvényeket vegyenek, hogy a színház fölépülését ezzel is elősegítsék. Ama városok között, amelyek ilyen részvényeket jegyeztek, Aradvárosa is szerepelt s így Aradnak a Vigszinházhoz némi jussa van. A multkoriban, hogy nem, ezek a részvények a tanács elé kerültek s nyomban fölhangzott a kérdés, hogy e részvények után mennyi osztalék jár a városnak? Es abban a hitben, hogy a Vigszinházat építő s bérbeadó részvénytársaság pénztárában a városnak pénze hever, levélben tudakozódtak, hogy az osztalékhoz mily uton-módon juthatnának. A válasz, melyet a város kapott, kissé lehangoló volt, mert hát a részvénytársaság azt írta, hogy a Vigszinház részvényei ez idő szerint még nem jövedelmeznek. A tanácsnak, mikor ezt tudomásul vette, az jutott az eszébe, hogy a részvényekkel valami kedvezmény mégis jár. Es mert tájékozva nem volt eléggé, abba a naiv hitbe ringatta magát, hogy minden részvény után egy potyajegy dukál s hogy így Aradvárosának a Vigszinházban annyi szabad jegye van, ahány részvényt rendelkezik. (Tulajdonképen pedig úgy áll a dolog, hogy a részvényesek elővételi díj nélkül vehetik meg a jegyüket.) Amint ezt a tanács megállapította, azonnal eszébe jutott, hogy a tanács egyes tagjai Budapesten olykor-olykor megfordulnak s így a várost megillető potyajegyekkel a Vigszinházba eljárhatnának. Erre aztán megint fölirt a részvénytársasághoz s a szabadjegyek kiutalványozását kérte. Most tehát Aradváros tanácsa nyugodtan várja az igazolványokat, melyek előmutatása mellett a tanácsos urak szabadjegyet kapnak. A család természetesen hamar be fog következni s így az aradiak hamarosan beletörődnek abba, hogy ha a Vigszinházba akarnak menni, épen úgy meg kell váltaniok a jegyeket, mint azoknak, akik nem részvényesek és nem városi tanácsnokok.

— **Schwemmer büntetése a miniszter előtt.** Megirtuk, hogy az aradi rendőrség Schwemmer Adolf aradi kereskedőt tisztességtelen verseny címén az ipartörvénybe ütköző kihágásért 600 korona pénzbírságra ítélte. Schwemmer feleb-

bezésére a másodfoku iparhatóság is jóváhagyta a büntetést, mire ez most a belügyminiszter elé vitte az ügyet.

— **Uj gazdasági tudósító.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter Rob Miklós nagy-halmági lakost Arad vármegye nagy-halmági járására nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **A kalapos mester „irodája“.** Tegnap számunk ily című közleményére vonatkozólag ma az alábbi levelet vettük:

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

Nagybecsű lapjának folyó évi 53-ik számában, személyemet érintő közleményre, egész szerénységgel, röviden a következőket bátorkodom megjegyezni:

Sem a csalai erdőben, sem seholy telepítést eszközölni sem én, sem barátaim nem szándékoznak, s e részben konkurrencziát senkinek sem csinálunk. A tény az, hogy a magas kincstárhoz fordulva, ott a hol van, czélunk hosszú éveken át törlesztendő földvásárlást eszközölni kisebb-nagyobb részletekben úgy, mindkét azt a törvény előírja, s miként az adásvételeket a magas kincstár már évek óta eszközöli. Ezért teszünk — hatóságnak előzetesen tett bejelentés után — aláírásokat, melyek nyilvánosan történnek s bárki által, bármikor megtekinthetők. Pénzt nem gyűjtünk, csakis annyira leendő szükségünk, a mennyit az ily ügy lebonyolítása természetesen megkíván. Erre végre is szigorú elszámolás követeltetik.

Dr. Mülek Lajos mint országgyűlési képviselő ezen ügybe egyáltalán be nem foly. Ha amennyiben ügyvédi segélyre, tanácsra, eljárásra van és leendő szükségünk, fordulunk saját jól felfogott érdekünkben hozzá épen úgy, mint tették azt annyian eddigelő nala épen úgy, mint más ügyvéd uraknál is tenni szokták. Tőlünk ő egy fillért sem látott eddig.

Ennyit az igazság érdekében. Kenyeret keresünk, semmit egyebet. Ezért gáncsolni nincs alap.

Fogadja tisztelt Szerkesztő Ur kiváló tiszteletemet, melylyel vagyok alázatos szolgálja. Arad 1900. március hó 7.

Rácz Sándor.

Eddig a levél. A magunk részéről szívesen hitelt adunk Rácz Sándor nyilatkozatának, ám mégis úgy véljük, hogy Rácz minden jóhiszeműsége mellett sincs hivatva arra, hogy telepítési ügyekkel foglalkozzék, s bárha erre saját külön methodusa van is. Aki telepes részt akar, az forduljon a földmivelésügyi kormányhoz, ott mégis csak jobb segítőkre talál, mint az uj-terem-utczában.

— **Sorozás az aradi járásban.** Két nap óta folyik a régi törvényszéki épületben az aradi járási hadkötelesek sorozása. Holnapra még a *kurticsiak* vannak hátra, a többi községek legényei eddig mind mérték alá kerültek. Bevált közülök 189.

— **Az olasz bor ellen.** Az olasz bor behozatalának mérséklését czélozza Versecz város körlevele, melyet ma küldött Aradhoz. A körlevél a város törvényhatóságának határozatát tartalmazza a kormányhoz intézendő felirat iránt, mely az Olaszországgal fennálló s a magyar bortermelésre káros szerződés megszüntetését kéri.

— **Elfogott sikkasztó.** Kohn Izsák Ignác aradi lakost, ki Aradon kétféle sikkasztást követett el 1898-ban, ma Nagyváradon letartóztatták. Kohn, kinek letartóztatása az aradi törvényszék körözésére történt, 1899-ben Nagyváradon is sikkasztott.

— **Kubelik szerelmes.** A cseh csodamuzsikusz szerelmes. Ő maga vallotta ezt be egyelőre nem szíve bálványának, hanem egy kolozsvári újságírónak, a ki mostani fellépése alkalmával sietett őt meginterwievolni.

A kis Kubelik azon kezdte, hogy mennyire hálás a magyar újságíróknak, a kik annyi jóakarattal igyekeztek az ő művészetét a közönséggel megismertetni. Egyáltalában azt tartja, hogy nincs

a világon olyan nemzet, a mely a művészet iránt annyira lelkesedjék, mint a magyar. A nagy világon seholy sem látta azt, csak Magyarországon hogy vidéki városokban is annyira érdeklődjenek a művészetért.

— Igen ám! — folytatta azután, — csak hogy a magyar csak a valódi művészt honorálja, ki az ő szívet, lelkét a játékával felmelegíti. A komolyan hidegen hagyja.

Ezért büszke ő a művészetére, azért tartja magát nagy művésznek, mert a magyar közönség, a magyar sajtó állította ki róla az ilyen bizonyítványt. A legnagyobb elragadtatás hangján beszél a magyarokról. Kijelenti, hogy itt akar megtelepedni és közel jövőben már villát is épített magának Magyarországon, a hová majd egy pár év múlva a feleségét is elviszi, aki szintén magyar lesz. Szerelmes egy magyar leányba, de a nevét, a lakhelyét nem tudtam kivenni belőle.

Vajjon igazán komoly erzelem-e a Kubelik szerelme, vagy csak ügyes reklámeszköz, melyet Dunkel ur, az ő ördögös impresszáriója fedezett fel a magyarok lelkesítése czéljából?

— **A nőket kiltítottak.** Berliini sürgöny értesülése szerint a Reichsrath hosszú és heves vita után Schrader és Rickert képviselőknek női egyetemi hallgatók felvételéről szóló indítványát leszávazta és az indítvány felett napirendre tértek.

— **Makón megint baj van.** Makóról jelentik, hogy a megyei árvaháznál felmerült bajok tárgyában tegnap tartották meg a vizsgálatot Kubinyi Mihály kir. tanfelügyelő, Szalay Dezső megyei főszámvevő és Tarnay Ivor jegyző. A vizsgálat eredménye fölött az árvaház igazgatóválasztmánya a jövő héten tartandó ülésében fog határozni.

— **Az életunott tanár.** Gerő Viktor főreáliskolai tanár, aki tegnap reggel a „London“ szállóban föbelötte magát, még mindig a Rókus-kórház 15. számú kórtermében, a Navratil tanár osztályán fekszik. A szerencsetlen ember a lövés következtében mind a két szemének világát elveszítette, mert a golyó szétroncsolt a látóidegeit. Daczára súlyos állapotának, kezelő orvosainak véleménye szerint, ha komplikációk nem lépnek föl, életben marad s kiheveri sebet.

— **A resiczai sztrájk vége.** Immár — mint Lugosról táviratozzák — a stájerlaci fuvarosok is beszüntették a sztrájkot. A sztrájk oka a fuvarbér tetemes leszállítása volt. A munkások küldöttsége Resiczára ment, a hol Eberhardt igazgatóval ideiglenes megegyezésre jutottak annak, hogyha júniusban a munka folytatása a mostani megállapodások alapján lehetetlennek bizonyulna, újabb egyezményt kötnek. Addig is azzal kárpótolja a társaság a levonásokért a munkásokat, hogy jobb zabot, kukoriczát szolgáltat jutányosabb áron.

— **Golyó atestben — félszázadig.** A bécsi Stefánia-kórházban ma egy Albrecht Lajos nevű 74 éves házmasternek jobb lábából egy golyót húztak ki. Albrecht az olasz hadjáratban kapta a golyót, melyet körülbelül ötven éven át viselt a tetében anélkül, hogy azt megérezte volna. Csak hónapok előtt kezdett fájdalmat érezni lábában. A Röntgen sugarakkal elvégzett orvosi kutatás állapította meg a golyó jelenlétét.

— **Tolvaj leány.** Biró Vilma ismerős az aradi rendőrség előtt. Betegségéből, a lopásból nem bírják gyógyítani, minduntalan visszaesik belé. Most újból jelentés érkezett ellene, hogy a Boczkó-utca 7. szám alatti házból több ágyneműt és más egyebet ellopott.

— **A huszonkilencedik nap.** Mától kezdve a juliáni naptár és a Gergely-naptár szerinti számítás között különbség támad, mivel a juliáni naptár szerint az 1900. szökő év a Gergely naptár szerint azonban nem az. A mai nap (február 24-ike az ó-naptár szerint) a juliáni naptár meghatározásához képest szökőnap, amiért ezen naptárnak február 29-ikéje is van, ami pedig ez évben nekünk nin-

oroszok, görögök, szerbek, románok és neknek márczius elseje most tehát nem a márczius 13-ikánkkal, hanem márczius 14-iké-
ezután egybeesni. A két naptár közötti külön-
szentül 200 éven keresztül nem 12 nap,
3 napot fog kitenni.

Bosszuálló napszám. Müller Ferencz
sti napszámot a Spódium-gyárból va-
ulasztás végett elbocsátották. E feletti
adásában megleste ma este a gyár előtt
inger Károlyt, a gyár vegyészét és zseb-
nekiesett. Szerencsére a kés csak je-
elen sebet ejtett a vegyész halántékán.
nyló napszámot a rendőrség minden-
resi. Mint utóbb kiderült, Müller azért
meg a vegyész, mert elbocsátását
lajdonította. A vizsgálat ez ügyben még

Leégett templom. Bozenből sütgönyzik,
elanders-ben az István templom leégett.
plom egyedüli gótikus műemléke volt az
 völgyének. A templomba három ember

Jóváhagyott alapszabályok. Az első aradi
gélyző és temetkezési-egylet módosított alap-
ait a belügyminiszter jóváhagyta.

Életunt lakatos legény. Bacsoni Jenő, 22
réplakatos, ma reggel Budapesten agyon-
nagát. A szerencsétlen fiatal ember az
lélére ülve, golyót röpitett szívébe és hol-
gyott a földre. A fegyverdörrenésre be-
ak a házbeliék és ott találták a boldog-
nagy vértócsában, holtan. Kezében szo-
ta még a revolvert. Gyorsan a mentőkért
áltak, de a mentők már csak a beállott
konstatálhatták. Holttestét beszállították
vényészki orvostani intézetbe. Végzetes
ek okát nem tudják.

Általános drágulás. Nem a legkedvezőbb
t éli a fogyasztó közönség. Bármerre is te-
k az ipar mezején, mindenünne a drágulás
va hallszik felénk. Boltokat-járó ember jól
ezt. S jól tudja az is, a kinek a hatáskörebe
tartás-budget készítése esik. Hiába minden fel-
is, a mi ezen dolog miatt a sajtóban nap meg
sik, a gyárosok azért csak nem szállítják le
ékajuk árát, pláne mikor van is mire hivat-
k: a szónsztrájkra. Meddig tart ezen állapot,
nem tudni. Ha az irányadó körök bolgyat-
gy kissé a dolgot, akkor tán előbb jutnánk a
nögé ennek a drágaságos helyzetnek. Hisz
ik is valamelyes akció, mint halljuk. Annyi
hogy a régi olcsó arakon most csak az a ke-
ló adhat, akinek vannak előbből felhalmozott
tei. Porter Vilmos, a koronás áruház tulajdo-
erítis bennünket, hogy ő, birtokában lévén
bb árukeszletnek, nem veszi figyelembe a be-
drágulást, hanem azon olcsón, mint eddig.
ezentul is. Szó sincs róla, jól teszi az érde-
evőközönség, ha számít Porter ezen előzé-
magatartásával, felkeresve üzletét, a koronás
zat, mely mind-mind nagyobb tért foglal a kö-
g bizalmában és pártfogásában.

Jótékonyaság kávéházi cukorral. Tedeschi
r újból adományban részesítette az árvákat a
ázban összegyűjtött cukor árából. Ezen a
n ma 5 korona 44 fillért adományozott a
rmesteri hivatal útján az aradi árvaház alap-

T. üzletfeleink szíves tudomására hozzuk,
Révész Nándor könyv- és papirkereskedő
(Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.)
selőséggel ruháztuk fel, ki elfogad min-
nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny
hivatalát érdeklő megbízásokat.

Megint sikkasztottak.

Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 8.

Az aradi adóhivatali panama megismét-
a torontálmegyei Zsombolya mezőváros-
Itt is meglópták az államot, a fő tets-
s az adótárnok, ki azonban kevesebbet
sztott, mint a mi Bács Nándorunk: csak
vezer koronát, tehát éppen harmadrésznit;
nincs kizárva, hogy a tételes vizsgálat
tekintélyesebb összeget fog ennél kon-
ni.

Ugy történt, hogy Korek Ernő zombolyai
adótárnok hétfőn hirtelen meghalt. A halálozás
általános feltűnést keltett a városban, mert
Koreknek előzőleg semmi baja sem volt. Még
vasárnap is látták, a mint egy nagy vendéglői
társaságban muzsikáltatott magának a cigány-
nyal és szórta tele marokkal a pénzt. Az adó-
pénztár kulcsát pedig nem találták sehol, sem
a hivatalban, sem a megboldogult ingosá-
gai közt.

A kulcs eltűnése gyanut keltett. Sejdi-
tettek valamit, mert Korek mód felett költe-
kezett, a mire szerény fizetéséből aligha tel-
lett. Hozzájárult ehhez a hirtelen, rejtélyes el-
halálozás, Hivatalosan feltörték az adópénztárt s
elhülve konstatálták, hogy abból hatvanezer ko-
rona készpénz hiányzik.

Megindították a vizsgálatot, kihallgatták
az adóhivatal személyzetét s ma már meglepő
eredményt értek el. Schwarcz Kálmán adóhi-
vatali ellenőr a keresztkérdések alatt zavaros
feleleteket adott, a mi arra engedett követke-
tetni, hogy tudomása volt Korek sikkasztásai-
ról, sőt vele az eltűnt pénzt megosztotta.
Schwarcz megtörtén, kétségbeesve állt a val-
lató bizottság előtt s mikor a rendőrségre átki-
sérték, bevallotta, hogy Korek manipulációi-
ból tudott ugyan valamit, de pénzt nem ka-
pott tőle.

Schwarczot rögtön letartóztatták.

Korek holttestét holnap ekszhumálni fog-
ják, mert bizonyosnak látszik, hogy megmér-
gezte magát, még pedig a sikkasztás felfedezésé-
től való félelmében. Ugysejtik, több éven keresz-
tül üzte a sikkasztást, a mit mostanáig el tu-
dott palástolni valamikép, de most, hogy fel-
fedeztetéstől tartott, a halálban keresett mene-
déket a reá váró szégyen elől.

Schreibert letartóztatták.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 8.

Kevés budapesti ember van, aki nem is-
merte, vagy legalább hírét ne hallotta volna
Schreiber Adolfnak, ennek a nagyszabású tig-
risszivü uzsorásnak.

Mikor meggyült a baja a törvénnyel, —
Schreiber eltűnt. Keresték, körözték és daczára
annak, hogy még a lapok is megírták, hogy
mikor és hol, melyik kávéházban, melyik bank-
ban látták Schreibert, nem tartóztatták le. —
Egyszer aztán végképen eltűnt Budapestről.
Amerikába tette át működésének színterét.

Schreiber Adolf New-Yorkban, Brooklyn-
ban telepedett meg és ott is megmaradt annak,
ami Budapesten volt. Vagyonat a behajthatat-
lan követeléseinek kívül magával vitte, hamaro-
san megismerkedett az új világi viszonyokkal,
és tapasztalván, hogy New-Yorkban éppen úgy
vannak gyors kölcsönre szoruló és nagy kama-
tokra hajlandó emberek, mint Budapesten, egy
rövid év lefolyása alatt hirhedt uzsorás lett
belőle.

S most érdekes hír érkezett az amerikai
metropolisból. Schreiber Adolfot letartóztatták.
A korszó ugyanis New-Yorkban is addig jár a
kutra, amig eltörik.

Schreiber Adolf New-Yorkban egy hirhedt
szédelgővel, Schwarcz Sámuellel állott összeköt-
tetésben, akiről kisült, hogy vagy ötvenezer
dollár erejéig csapta be üzletfeleit aztán el-
szökött. Hir szerint Indiana államban telepe-
dett le.

Schwarcz többek között egy Buckelné ne-
vezetű asszonnyal állott összekötötésben, aki-
től 2525 dollár készpénzt és egy 2000 dollárról
szóló váltót csalt ki. Schwarcz arra kötelezte
magát, hogy ezen összegért részvényeket fog

vásárolni. A váltót hárman irták alá mint ke-
zesek: Kafkáné asszony, Vitusné asszony és egy
Ditzel nevezetű ur, valamennyien magyar ki-
vándorlók. A készpénzzel Schwartz megszökött
anélkül persze, hogy részvényeket vásárolt
volna Buckelné számára. A váltó Schreiber ke-
zei közé került, aki február 1-én, midőn a váltó
lejárt, nem habozott Kafkáné és Vitusné ellen
végrehajtást foganatosíttatni.

A két asszony feljelentést tett Schreiber
ellen, akit azután le is tartóztattak. Kisült ek-
kor, hogy Schwarcz összes szédelgő manipulá-
cióiban Schreibernek része volt, ő adta a pénzt
az üzletekhez és a megtartott pénzek felét ő
vágta zsebre.

Schreiber a new-yorki rendőrség előtt épp
úgy védekezett, mint Budapesten. Keserves si-
rás közt adta elő, hogy Schwarcz őt megkáro-
sította, meglópta, tönkre tette. Ami pénze volt,
9000 dollár, Schwarcz magával vitte, csak az
az egy váltó maradt a kezében, melyből némi-
képen kárpótolni óhajtott magát. Neki fogalma
sem volt arról, hogy az a váltó hamis uton ke-
rült Schwarczhoz. A letartóztatás napjának es-
téjén egy Glick nevezetű asszony jelentkezett
a rendőrbíróságnál, aki 500 dollár biztosítékot
tett le, minek ellenében Schreibert szabadlábra
helyezték. A vizsgálat azonban még folyik el-
lene.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, márczius 8.

Délitőzsde. A buzakinálat kielégítő, vételkdv
mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 12,000 métermásra
került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonane-
miek közül tengeri szilárd, árpa tartott, zab nyugodt,
rozs változatlan. Időjárás derült.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.44— 7.45
Buza októberre	7.68— 7.69
Rozs áprilisra	6.26— 6.27
Rozs októberre	6.43— 6.45
Zab áprilisra	4.90— 4.92
Tengeri májusra	5.22— 5.13
Repcze augusztusra	12.30— 12.40

Zárul 4 órakor:

Buza áprilisra	7.43— 7.44
Buza októberre	7.67— 7.68
Rozs áprilisra	6.26— 6.27
Rozs októberre	6.44— 6.45
Zab áprilisra	4.90— 4.91
Tengeri májusra	5.13— 5.14
Repcze augusztusra	12.30— 12.40

Zárul 4 órakor: korona

Oszták hitelrészvény	751.—
Magyar hitelrészvény	747.—
Leszámitolóbank részvény	498.50
Rima-Murányi vasmű részvény	626.50
Oszták-magyar államvasutó részvény	656.—
Közúti vasut	671.—
Varosi vilamos vasut részvény	341.—

NAPIREND.

Márczius 9. Péntek. Róm. kath. naptár: Jézus lándzs.
— Protestáns naptár: Jézus lándzs. — Görög-keleti nap-
tár (február 25.): Taráz — A nap kél 6 óra 10 perczkor,
nyugszik 5 óra 39 perczkor. — A hold kél 11 óra 9 percz-
kor, nyugszik 2 óra 9 perczkor.

Időjárás Légnyomás reggel 7 órakor 762.8 millimé-
tor, délután 2 órakor 764.6 milliméter. Hőmérsék reggel 7
órákor C° — 14 délután 2 órákor C° + 20 Szél irá-
nya os ereje reggel 7 órákor EN. 3. délután 2 órákor EN.
4. Felhőzet reggel 7 órákor többnyire borult, délután 2
órákor borult, hópályhek. Csapadék az utóbbi 24 órában
Hónyomok.

Időjárás. A központi meteorologiai intézetnek Arad-
ra küldött távirati szerint a mai napra a következő idő-
járás várható: Fagy, helyenként csapadék.

Szabadságharosi emléktárgyak országos muzeuma (szin-
házépület 1-30 emelet) nyitva van mindennap délelőtt 9
órától délután 6 óráig. — Belépti-díj: Hétköznap 40 fillér,
vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár nyitva van hétfőn délután 4—5, pént-
eken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig
Helyiség: Ereky-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Márczius 10. A kisjenő-erdőhegyi kaszinó működvelő
zeneestélye. — Gözgépközlekedők és kazánfűtők vizsgálja. —
Az aradi vas- és fémmunkások táncvizigalma (Városliget.)

Márczius 11. Az aradi kereskedőifjak betegsegélyző-
egyletének közgyűlése délután 3 órakor (Kereskedelmi aka-
démia.)

Márczius 14. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. márczius 8.

Magyar aranyjáradék 4 ⁰ / ₀	98.50
Magyar koronajáradék 4 ⁰ / ₀	93.85
Magyar arany 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	100.75
Magyar ezüst 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	99.75
Magyar keleti vasut	99.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	93
Magyar italmegváltási kötvény	98.60
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	94.
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	163.
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	141.75
Osztrák papíráradék	99.
Osztrák járadék ezüst	99.
Osztrák járadék arany	98.75
Koronajáradék	99.
1860-iki államsorsjegyek	137.
Osztrák-magyar bankrészvény	1775.
Magyar hitelbank részvény	746.
Osztrák hitelintézet részvény	752.20
Osztrák-magyar államvasut	656.
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.29
Német birodalmi márka	118.35
London	242.55
Páris	96.30

REGENY-CSARNOK.

Egy orvos életéből.

— Vig regény. —

Írta: **Hevessi Jenő.**

[2]

(Folytatás.)

III.

Nem folytatta tovább. Egy kikelt arcú szobaleány rohant be a szobába. Mikor meglátta Kotyvasztót, izgatott hangon szólott hozzá:

— Nagyságos ur, nagyságos ur, jöjjön hamar!

Kotyvasztó ijedten kérdezte:

— No mi baj? Talán a ház ég?

A szobaleány hirtelen sirva fakadt

— Ha csak az volna — rebegte. Hanem a nagysága egészen oda van!

Az orvos türelmetlenül ragadta meg a kezét.

— Beszéljen érthetőbben. Nagysága minden házban van ezer. A mai világban mindenki nagysága, aki nem tanult főzni és kalapot visel.

— De az én nagyságom igazi nagysága. Még klavérozni is tud!

Kotyvasztó nevetett.

— Az én szobalányom is tud zongorázni, mégsem nagysága.

— De az én nagyságom énekel is, mikor klavéroz.

— Az nem kunszt. Énekelni még az operában is tudnak.

A szobaleány nem hagyta magát. Ujból védelmébe vette asszonyát.

— De nem úgy, mint az én asszonyom. Mikor az elkezd énekelni, hogy:

Sójt az átok, mert szerettelek,
Érted élek, érted szenvedek! —

tudom, még a szive is meghasadna bánatában, ha hallaná.

Irma, aki eddig csendesesen hallgatta a párbeszédet, mosolyogva kérdezte:

— A nagyságának is olyan szép hangja van, mint magának?

Erre a kérdésre már a szobaleány is büszkén kidüllesztette mellét.

— Bizony, még sokkal jobb. A nagyságának finom iskolás hangja van, — felelte.

— No akkor bizonyosan a saját hangjától lett rosszul, — jegyezte meg az orvos.

— De még milyen rosszul. A földön hemperg és kezeivel a virágos teppiket kaparja.

— Talán kólika rázza a maga nagyságját?

— Azt én nem tudom.

— Hát akkor mit tud, ha még azt sem tudja, hogy mi a baja?

A szobaleány az erélyes hangtól megijedve, sírásra fakadt.

— Csak annyit tudok kérem, hogy folytson a fejéhez kapkod és azt kezd kiabálni...

— Legszebb név a Goldstein Számi... Nemde?

— Dehogy!

— Hát mit kiabál?

— Azt, hogy hívjanak orvost, mert a krémje megöli... Jaj istenem, talán azóta már meg is ölte az a gyalázatos krém.

Irma nevetni kezdett a megijedt szobaleány keservén.

— Talán migrain? — mondta.

— Nem tudom én kérem, hogy miféle nyavalya bántja, de hogy szörnyen szenved, annyi szent igaz.

Azzal folytatta a sírást. Kotyvasztó vigasztalni kezdte:

— No ne sirjon olyan keservesen. Mindjárt elmelegyek hozzá.

— De csak ne sokáig késsen, mert nagyon kinlódik a nagysága.

— Mindjárt megyek. Várjon egy kissé.

A bőbeszédű szobacizcus azonban türelmetlen volt. A milyen gyorsan jött olyan gyorsan tünt el a szobából. Mikor az orvos feltette a kalapját, hogy eltávozzék vele, már nem volt látható.

Kotyvasztó az ajtóhoz sietett és utána kiáltott:

— Hé, megálljon! Hogy hívják a nagyságát? Kati! Jutka! Vagy hogy az ördögbe hívják? Megálljon!

De a fürge szobaleány már eltűnt a láthatárról. Az orvos bosszusan jegyezte meg:

— Elment az ostoba. No most éppen annyit tudok, mint az előbb. Most akár végigjárjam a házakat azért a bizonyos nagyságáért, akinek kedve kerekedett egy kissé a földön heverni és kezeivel a virágos szőnyeget kaparni. Oh ostoba világ!

IV.

Kotyvasztó folyton dörmögött magában. Lelkiismeretes orvos létére nagyon a szívére vette, hogy most egy olyan beteghez hívták, akinek még a nevét sem tudja, és aki ennél fogva kénytelen most otthon segély nélkül maradni.

Leánya hiába vigasztalta, hogy majd elküldenek újból érte. Bosszusan járt fel és alá a szobában.

— Könnyű azt neked mondani, hogy majd elküldenek értem, — mormogta. Én nagyon jól tudom, hogy milyen az orvosok között a konkurrenczia. Ha most nem mentem a leánnyal, légy nyugodt, ide nem jön el ismét. Talál az még más orvost is.

Odament a szekrényhez, mely tele volt orvosi műszerekkel és keresgélni kezdett benne.

Irma meg leült a kerevetre és olvasni kezdte az ott heverő lapot. Alig tartott azonban az első soroknál, mikor hirtelen kinyílt az ajtó és azon egy morcos ifu dugta be közös üstökét.

— Kérem alássan, itt lakik az az ur, aki mindent tud? — kérdezte félnék hangon.

A leány nevetett. Furcsának tünt fel neki a fiu bátorosan fellépése.

— Aztán hogy hívják azt az urat? — kérdezte.

A festőinas megvakarta a fejét.

— Olyan furcsa neve van neki, kisasszony, hogy még!

— Ugyan ne mondja!

— Az ám; ki sem tudom mondani.

— Hát akkor hogy talált éppen ide?

— Azért, mert itt van a hónom alatt a firmája, azon rá van pingálva a neve.

Azzal megmutatta táblát, melyen diszes betűkkel pompázott a következő felirat:

Dr. Kotyvasztó Balambér,

orvos,

az összes gyógytudományok tudora,
sebész, szülész,

a bécsi katonai kórház volt másod-, a budapesti szülészeti kóroda első orvosa.

Rendel: Reggel 8—10, délután 2—4 óráig.
Szegényeknek ingyen.

Nevetve tette hozzá:

— Olyan hosszú a titulusa, mint a főutca. De még talán annál is hosszabb egy ecsetvonással.

Irma elvette tőle a táblát és az asztalra tette.

— Ez a tábla a mienk, — mondta mosolyogva.

— A maga apja ez a híres doktor?

— Igen.

A kis festőinas vágyakozva jegyezte meg:

— Hej, kisasszony, de szeretném én a magam apját látni!

— Hát aztán miért?

— Mert én a gazdámon kívül nem láttam még olyan embert, aki mindent tud.

— Olyan okos a maga gazdája?

A szurtos gyerek hirtelen kidüllesztette mellét. Maszatos arcza szinte ragyogott a büszkeségtől, mikor azt felelte:

— Meghiszem azt! Ugy keverni festéket mint én, nem tud senki a világon! Aztán meg ha szerelmes levelet viszek neki, mindig egy hatost.

Irma nevetett.

— Talán azért olyan okos a maga gazdája?

— Hát azért is, de meg máskülönbösen okos ember, mert olyan szép csataképeket tud pingálni, hogy az embernek ég felé mered haja a rémülettől...

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.38
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.08
	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 7.15	Személyvonat reggel 8.46
Vegyesvonat délután 4.16	Vegyesvonat este 7.49
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről reggel 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 11.—

Városi színház.

Bérlet 145. sz.

Páratlan.

Pénteken, 1900. évi márczius hó 9-én:

Faust.

Nagy opera 3 felvonásban. Szövegét írta: Barbier és Carré. Zenejét írta: Goumou.

SZEMÉLYEK:

Faust Déri Jenő. | Valentin Pintér Imre.
Mefistofeles Odry Lehel. | Mártha Székely A.
Margaretha Zilahiné. | Siebel Rédei Szidi.

Kezdete 7 órakor.

NYILTTER.*

Értesítés!

Van szerencsém Aradváros és vidéke nagyérdemű közönségének tudomására hozni, hogy

BRUST J. és FIA
budapesti elsőrendű

férfi-szabó cég

képviselőjét átvetem,

és a tavaszi és nyári idényre mindennemű férfiruha készítését a legújabb angol és francia szövetekből, a legegységesebb és legdivatosabb kiállításban elvállalok.

Tisztelettel:

Wilheim Lipót,

József főherceg-ut 3-ik szám,
II-ik emelet.

1900. sz.

Hirdetmény.

Arad szabad kir. város területe gyakorlható korlátlan, korlátolt kis mértékben való szeszes-italnak mily mennyiségben kiméréséről, az aradi m. kir. pénzügyőri költség által szerkesztett összeírt jegyzék I-V füzetét, az állami mérési jövedékről szóló 1899. évi XXV. t.-cz 17. szakasza, és az erre vonatkozó végrehajtási utasítás 17. szakasza értelmében 1900. márczius 2-ik napjától 9-ik napjáig bezárólag, a városházán a városi fogyasztási-adó felügyelőség hivatalos helyiségében közszemlére ki tesszük ki, hogy azok az érdekeltek részéről nem csak megtekinthetők, de az abban kitüntetett forgalmi adatokra nézve az engedélyesek bármelyike részéről, esetleg az ipartestület-kereskedelmi testület részéről észrevételek tehetők, mely észrevételek a városi fogyasztási adó felügyelőséghez írásban nyújtandók be.

Arad 1900. évi február hó 24-ik napján.

A városi tanács.

1900. g. n.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági tanácsa az 1900. évben eszközendő közevési munkák, és a külvárosi utak megkavicsolása iránt folyó év márczius hó 12-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 1. a nagykörútnak közszemlére való kikövezésére 1201 forint 22 fill.

2. A külvárosi utak megkavicsolására nézve 4266 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal. Az írásbeli ajánlatok lezárta

a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági tanácsának 1900. évi febr. hó 26-án tartott üléséből.

Kiadta: **Vannay** aljegyző.

1900. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy kérodzoknek és sertéseknek Ausztriából Magyarországra való behozatala tekintetében jelenleg érvényes intézkedéseket tartalmazó 393. számú állategészségügyi értesítő hivatalomban az érdekeltek által megtekinthető.

Aradon, 1900. évi február hó 13.

Salacz, kir. tan. polgármester.

1900. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világosi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Vacharky Anna aradi lakos végrehajthatónak Riegler István törv. gyám által képviselt kiskoru Riegler Ernő kiskoru Riegler Kálmán kiskoru Riegler Margit és kiskoru Riegler Vilma aradi lakosok végrehajtást szvedő elleni 400 frt tőkekövetelési és járuléki iránti végrehajtási ügyében a világosi kir. törvényszék (a kir. járásbiróság) területén lévő, Aradmegyében fekvő, a pankotai 366. számú tjkvben A. I. 2 sor 377. hr. sz. alatt felvett 372. összeírású beltelkes háznak kiskoru Riegler Ernő kiskoru Riegler Kálmán, kiskoru Riegler Margit és kiskoru Riegler Vilmát illető fele részére mint ingatlan hanyadra az árverés 3472 koronában, ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi május hó 7-ik napján d. e. 10 órakor Pankota községhez tartozó tüzetek ki megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok hanyadbecsárának 10%-át, vagyis 347 korona 20 fillér készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világoson, 1900. évi február hó 13. napján.

A világosi kir. járásbiróság mint tkvi hatóság.

Aknay Andor, kir. jbiró

1045

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkitünőbb, teljesen ártalmatlan, vegy-tiszta és zsirmentes készítmény a

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szüntet szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrkátt (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket. még koros egyéneknek is üdöbájós arczszint kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nmeltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felőseget osakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalom.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykeresletli állomás vizsgálati bizonyítják, higgyant, ólomot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ár 50 kr., nagy l frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arczviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, osakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak.

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerkereskedésben.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

1900.

Hirdetmény.

A vető és fűmagvakat vásároló közönséget értesitem, hogy az 1895. évi XLVI. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott 38286—96. számú földmívelésügyi miniszteri rendelet 8-ik §. értelmében a vető és fűmagvak árusításával foglalkozók a következők szigoru betartására vannak kötelezve.

Vető- és fűmagvak alatt értetnek az országban a mezőgazdasági termelés tárgyát képező, vagy e célra máshonnan behozott kulturnövények: általában kereskedelmi, ipar-, gyógy-, kerti- és takarmánynövények, valamint a fűvek magvai, úgyszintén az erdei magvak is, melyek termelés céljára iparszerűen forgalomba hozattak, illetve kínálnak vagy árultatnak.

A vető- és fűmagvak iparszerű forgalomba hozatala, illetve kinalása és árulása 10 kgr.-on felüli mennyiségekben a következő szabályok szerint történjék:

A vető- és fűmagvak csakis az eladó nevének, az illető mag fajának, illetve válfajának és származásának (ha ehhez valamely tulajdonság van kötve), valamint az illető mag tisztaságának (súly szerint) %-ban, úgyszintén csirázó képességének (szemek száma szerint) %-ban való határozott megjelölése mellett hozhatók forgalomba. Ha a mag válfaja vagy származása az eladó előtt ismeretlen, ezt különösen kijelenteni, illetve megjelölni tartozik.

A tisztaság és csirázó képesség %-os számai külön-külön meghatározott számmal jelölendők; tehát pl. a tisztaság ekként 85—90% nem jelölhető.

Ezeknek a megjelöléseknek az eladó részéről írásban meg nem rövidített szavakkal, a számjelek tisztán kiírva és pedig vagy az ajánlatban, kötelelben vagy számlában, vagy esetleg külön értesítvényben, a kicsinybeni vagy közvetítő útjani eladásoknál magán a zsákon (burkolaton) le nem törölhető vagy egy könnyen el nem távolítható módon kell megtörténni. A mennyiben ez nem magán a zsákon (burkolaton) történik, a zsákoknak az eladó nevének, vagy cégjegyének kívül még egy más oly jellel kell megjelölve lenni, melynek alapján az árjegyzékben, ajánlatban, kötelelben, illetve számlában vagy külön értesítvényben jelzett árú azonossága kétségtelenül megállapítható legyen.

A vető- és fűmagvak szállításánál, az erre használt zsákok (burkolatok)

az eladó pecsétjével (ólomzár) zárandók le, ha csak erre illetékes állami magvizsgáló állomás részéről ólmazárolva nem volnának.

Mindazokban az esetekben, melyekben vető- és fűmagvak magkereskedők részéről számla vagy más külön írásbeli értesítvény mellett szállítatnak, köteles az eladó magkereskedő az A. melléklet szerinti nyomtatvány*) egy példányát csatolni, melynek a szállított vető- vagy fűmag burkolatán alkalmazott jel, a mag fajának, illetve válfajának, származásának, valamint tisztasági és csirázóképességi %-ára vonatkozó köteles megjelölés kitüntetésére szolgáló rovatát az eladó kitöltheti.

Vető- és fűmagvaknak, mint „nyersárúnak“ termelők részéről magkereskedők részére történő eladásoknál és a magkereskedők egymásközötti forgalmában a jelen határozmányok — az illető magvak fajának, illetve válfajának, valamint eredetének vagy származásának megjelölésén kívül — nem kötelezők. (L. 6. §. 2. pontját).

Lóher- és luczerna-magvakat, ha azok nem teljesen arankamentesek, termesztés céljából forgalomba hozni tilos (1894. XII. t.-cz. 51. §.) úgyszintén az egyéb vetőmagvakat is, ha azok a mezőgazdaságra (növénytermelésre) káros gyomok magvait tartalmazják.

A vető- és fűmagvaknak az eladó részéről kötelezően megjelölt és ezzel biztosított legkisebb tisztasági és csirázóképességi %-ára való ellenőrző vizsgálatoknál ugy a tisztaságban, mind a csirázóképességben külön-külön mutatkozó 5%-nyi hiány meg van engedve. Ha pedig a vizsgálat esetleg a tisztaságnál a fentnél nagyobb hiányt, a csirázóképességnél ellenben a biztosítottnál magasabb %-ot találna, vagy megfordítva, ezen esetekben a biztosított legkisebb tisztasági és csirázóképességi %-ok számainak 100-zal osztandó szorzatával szemben, a vizsgálat által talált két számadat ugyan e számtani eredménye a fűmagvaknál 10%-nyi, a többi vetőmagvaknál pedig 5%-nyi hiányt mutathat.

Figyelmeztetem tehát a közönséget, hogy vető vagy fűmagvak vételénél óvatosan járjon el s hogy a kereskedőtől az illető mag fajának, illetve válfajának származásának valamint a mag tisztaságának úgyszintén csirázó képességének %-ban való határozott megjelölését és mindezekért a szavatosság elvállalását követelni jogosítva van.

Arad, 1900. február 15.

Sarlot Domokos, főkapitány.

*) A magvizsgáló állomásokról szerzendő be.

Kiadó üzlethelyiség.

A Forray-utca 7. sz. a.

egy csinos portállal ellátott

üzlethelyiség,

melyet jelenleg czukrász bírberbe, ez év május 1-ére

kiadó.

Bővebbet Hajek Antal üveg-és porcellán kereskedésében, Forray-utca, Üveg-udvar. 871

1708—1900. k. h.

Hirdetmény.

Ámbár a sertésvész esetek Magyarországon területén utóbbi időben lényegesen kevesbedtek mindazonáltal épen a betegség tovaterjedésének megátlása céljából a nagyméltóságú földmívelési magy. kir. miniszterium 4693/1900 sz. magas rendelete alapján felhívom a sertést tartó gazdákat, hogy a sertések megbetegedését, vagy elhullását a hatóságnál saját érdekükben jelentésük be, mert az képezi a betegség tovaterjedése megátlásának legsikeresebb módját, ha a betegség ellen szolgáló óvintézkedések akkor tételnek meg amikor a betegség még csak csirájában van.

Arad 1900 február 14.

Sarlot
főkapitány.

6282—VI/2. szám.

Hirdetmény.

A temes-rékási telepítvényen a f. évben felépítendő harmincz telepesházhoz szükséges összes faanyagok u. m. gerendák, deszkák, pallók és léczek szállításának vállalatban való biztosítása céljából f. évi márczius hó 20-ik napján délelőtt 11 órakor a temesvári m. kir. államépítészeti hivatalnál zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Az ajánlati összeg 5%-nyi bánatpénzének letételét igazoló adóhivatali nyugtával felszerelt zárt írásbeli ajánlatok a kitűzött időig a nevezett államépítészeti hivatalnál nyújtandók be, a hol a szóban forgó szállításra vonatkozó feltételek a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők s az ajánlati költségvetés mintái az egységárra és a pénzösszegre vonatkozó rovatok kiköltése végett díjtalanul átvehetők.

A kitűzött időn túl érkező, vagy kellően fel nem szerelt ajánlatok valamint távirati ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Budapest, 1900. évi február hó 23-án.

887

M. kir. földmívelésügyi
miniszter.

Főhuzás.

1900. évi márczius hó 14-től április 10-ig.

<p>VI. osztály.</p> <p>Megújítási sorsjegy: Egy nyolczad 3.—kor. Egy negyed: 6.—kor.</p>		<p>V. sorsjáték.</p> <p>Vételsorsjegy: Egy nyolczad 20.—kor. Egy negyed: 40.—kor.</p>
<p>— Főnyeremény: 1.000.000 Korona. —</p> <p>OSZTÁLYSORSJEGYEK</p> <p>nagy számválasztékban kaphatók az 2888</p> <p>ARADI IPAR- és NÉPBANK</p> <p>pénzváltó Bizletében</p> <p>ARADON,</p> <p>„Fehér Kereszt” épület.</p> <p>Telefon: 100 szám.</p>		
<p>Megújítási sorsjegy: Egy fél: . . 12.—kor. Egy egész: . 24.—kor.</p>		<p>Vételsorsjegy: Egy fél . . 80.—kor. Egy egész . 160.—kor.</p>
<p>V. sorsjáték.</p>		<p>VI. osztály.</p>

Osztálysorsjegyek kaphatók továbbá: Hammerschlag Lipót (Andrássy-tér), Huszerl M. (Atzél Péter-utca), Rothstein Mór (Szabadság-tér) és özv. Scherfeneder Antalné (Templom-utca) alélárusítóinknál.

Hirdetmény.

Felhivatnak mindazok, kik az 1900. évi tenyésztésre ingyen selyempetét kívánnak, hogy a polgármesteri hivatalban jelentkezve, neveiket s a kívánt petemennyiséget az ott kitett ivre feljegyezzék. Később jelentkezők kevesebb petére tarthatnak igényt, jelentkezés a pete átvételére kötelező. Az ingyen petéket átvevők kötelezik magukat:

1. Mástól petét el nem fogadni.
2. A nyert pete mennyiséget kizárólag gubótermelésre fordítani.
3. A termelt gubókat csakis

a selyemtenyésztési felügyelőség megbizottjának s nem másnak átadni.

Az elsőosztályu gubók kilogrammonként 2 korona 20 fillérré, a II-od osztályuak 1 korona 60 fillérré, a hasznavehetetlen piszkos nedvesek pedig 20 fillérré fognak beváltatni.

Azok, a kik a gubókat bárki másnak eladnák, később meghatározandó összeg erejéig megfognak büntettetni.

Aradon, 1899. évi január hó 9.

Salmos,
kir. tanácsos
polgármester.

„Weitzer János gép-, waggongyár és vasöntőde részvénytársaság Aradon.”

Meghívás

a „Weitzer János gép-, waggongyár és vasöntőde részv.-társaság Aradon”

VIII-ik rendes közgyűlésére,

mely Aradon, a gyári iroda-épület igazgatósági termében 1900. évi márczius hó 26-án d. e. 10 órakor fog megtartatni.

N A P I R E N D:

1. Az igazgatóság jelentése az elmúlt üzletévről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása.
4. Egy új igazgatósági tag választása, az alapszabályok 23. §-a értelmében.
5. A felügyelő-bizottság 3 rendes és 1 póttagjának újbóli választása.

Jegyzet: Az alapszabályok 14. §-a értelmében a részvények legalább nyolcz nappal a közgyűlés előtt a következő letéti helyeken letéteményezendők:

Aradon: Az „Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaságnál” vagy

Budapestben: a „Magyar ipar- és kereskedelmi bank részvénytársaságnál” vagy

Bécsben: Schoeller és társa bankháznál.

Az igazgatóság.